Največji slovenski tednik v Zedinjenih državah

Izhaja vsako sredo.

NASLOV uredništva in upravništva:
1951 W. 22nd Place Chicago, Ill.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

DELO — OFFICIAL ORGAN — IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every Wednesday

OFFICE:
1951 W. 22nd Place Chicago, Ill.

No. 25. Štev. 25. Chicago, Ill., 28. junija (June) 1916 Leto II. Volume II.

Lokalne vesti.

— Prihodnji torek bomo obhajali najbolj pomenljivi, ali največji ameriški praznik, — praznik Proglašenja neodvisnosti. 4. julija letos bode poteklo ravno 140 let, odkar so postale Zedinjene države neodvisne, ali samostojne.

Dolžnost nas vsakega je, da se ta dan v duhu spominjamo rojstnega dne naše nove domovine; poleg tega še ta dan izrazimo našo zahvalo, globoko spoštovanje in ljubezen do nje, ker nas je sprejela za svoje posinovljence.

Živela torej naša mogočna svobodna domovina! Trikrat slava in čast naši zvezdnati zastavi!

— Minuli četrtek se je vršila v prostorih gostilničarja Martin Nemanicha važna seja Slovenskega tamburaškega kluba in našega Cerkvenega pevskega zbora. Na tej seji se je predlagalo, da se naj ta pevski zbor pridruži k tamburašem, ker je večina pevcev že itak tudi pri tamburaših. Končno se je enoglasno in z navdušenjem sprejelo predlog, da se tamburaši in pevci združijo v eno društvo. Pevovodjem je bil izvoljen rojak Jakob Muha, dirigent tamburašev pa ostane še rojak John Webel. Na tej seji se je tudi sklenilo, da se naj apelira še na druge prijatelje in prijateljice petja v naši naselbini za povečanje pevskega zbora, da se na ta način zadobi še več pevskih moči; upamo, da se bo to novemu društvu posrečilo.

Dne 10. septembra 1916. priredi to spojeno društvo v Chicagu ustanovni koncert v Narodni dvorani na 18. cesti in Racine Ave. Ker bo to prvi slovenski koncert v našem mestu, se je nadejati že naprej obilne udeležbe od strani občinstva; program bode vsekako izboren in zanimiv; več o tem prilično.

Novemu društvu želimo kar naj več uspeha in naklonjenosti od strani našega občinstva!

— V nedeljo, dne 25. t. m. so priredili naši slovenski pečlarji svoj letni izlet v prijazni Willow Springs, ravno v sredini med Jolietom in Chicago. Vreme je bilo ta dan krasno, da si ni bilo lepšega želeti. V senčnatem gozdu ondi se je zbralo številno pečlarjev vseh treh razredov in njih prijateljev; tudi pečlarice so se odzvale povabilu tega kluba v lepem številu. Ker gledajo naši slovenski pečlarji v prvi vrsti za telesna krepčila, — je bilo torej na tem pikniku z vsem dobro preskrbljeno za želodec in suho grlo. Pelo se je v košati senci poleg bogato obložene mize, da je bilo veselje; pečlarski godec je imel pa tudi dovolj posla, da je plesaželjnim parom ustrezal s polkami in valčki.

Popoldne je prišlo na ta zanimiv piknik več odličnih gostov z avtomobili iz bližnjega Jolieta. V družbi piknikarjev smo opazili tudi našega novoizvoljenoga aldermana XI. warde Mr. Herman Krumdicka s svojo soprogo. Vsakdo, ki se je vdeležil tega zleta je želel, da bi se na jesen kje zopet sešli skupaj v pečlarskem krogu kakor minulo nedeljo.

— S tem opozarjamo zopet na današnji oglas Mr. Leo Jurjevca, lastnika Royal Theatre, 1820 W. 22 St., na krasno predstavo "Narodne obrambe", ki se vrši danes, dne 28. junija. Vstopnina znaša 10c., za otroke 5c.

— Glasom najnovejšega uradnega izvestja imamo sedaj v Chicagu 6085 odvetnikov. Tekom minulega leta je zapustilo mesto Chicago 80 odvetnikov, 142 je zapustilo ta poklic, 6 jih je pa umrlo. Od 1. junija 1915 do 1. junija 1916 je pričelo tukaj odvetniško poslovanje 511 novih odvetnikov; vse kaže torej na to, da imamo še vedno dovolj mož, ki gredo rade volje na roko zdražbarjem, tožiteljem in obtožencem.

— Dne 24. junija se je zglasilo v uradu okrajnega agenta Wm. Ehemana 165 slepih oseb iz Cook okraja, ki so dobili vsak po $37.50 podpore. Postava določa $12.50 mesečne pokojnine za vsako osebo tega okraja, ki je v potrebi, ozir. če nima več kot $250.— letnih dohodkov. Vsaka slepa oseba mora prebivati 10 let v državi Ill. in 3 leta v Cook okraju.

— Zveza chicaških zdravnikov si je omislila 31 gr. radija v vrednosti četrt milijona dolarjev. Svoto za nakup te dragocene kovine je posodila Continental and Commercial Trust and Savings banka. Od 1. julija dalje se bode otvorilo v Tower poslopju posebno zdravilišče gotovih bolezni s pomočjo radija, seveda proti primerni odškodnini.

Ameriške vesti.

Slovesno blagoslovljenje slovenske cerkve v New Yorku.

Dne 4. julija, ali na praznik Proglašenja neodvisnosti bodo obhajali rojaki v New Yorku redko slavje. Ta dan se bo na slovesen način blagoslovilo novo slovensko cerkev sv. Cirila in Metoda, katero so si omislili vrli newyorški rojaki pred nekaj meseci. Slavnostni govor bode držal ta dan občeznani rojak — Rev. Al. L. Blaznik, župnik v Haverstaw, N. Y.

Sedaj bodo imeli Slovenci v New Yorku svojo dolgo zaželjeno lastno faro, ki bo zaeno tudi prva slovenska fara v največjem mestu Zedinjenih držav in v drugem največjem mestu celega sveta. Dal Bog naši najmlajši slovenski fari ob Atlantiku mnogo blagoslova in dosti uspeha za napredek tamošnjih rojakov in v izveličanje njih duš!

Slovenski prostovoljci za stric Sam-a.

Iz Sheboygana, Wis., se nam poroča, da se tamošnji naši slovenski fantje pridno oglašajo prostovoljcem, ali za vojaško službovanje povodom sedanjih nemirov z Mehiko.

Tekom zadnjih dni, do 24. junija se jih je zato prijavilo že 26. Vsa čast vrlim in zavednim domoljubom. Želimo jim mnogo korajže in konečno zmago! Tako bodo poskusili Mehikanci, koliko zmore slovenska pest in slovenska korajža.

Avstrijske vojne slike.

Mr. Viktor J. Kubelka iz New Yorka nam je doposlal na ogled prvi sešitek avstrijskih vojnih slik z jako zanimivim čtivom. Zvezek obsega 16 strani in ima 26 slik. Čisti prebitek prodaje teh slik je namenjen slovenskim vojnim ujetnikom v Sibiriji, ki se nahajajo, kakor znano tudi, v veliki bedi. Cena zvezku je 50c. Naroča se pri: V. J. Kubelka, 17 Battery Place, New York, N. Y.

Mi te slike cenj. čitateljem in članom z ozirom na plemeniti namen pri razprodaji prav toplo priporočamo.

Charles Hughes ml. postal korporal.

Plattsburgh, N. Y., 26. junija. Charles Hughes ml., — sin Charles Hughesa, republ. preds. kandidata, ki se je nahaja sedaj na tuk. vojaškem vežbališču je bil povišan za korporala. Archie Roosevelt, sin bivšega preds. Roosevelta je pa avanziral za "stanovanjskega" mojstra. Istotako so bili povišani v korporale W. E. Hocking, profesor filozofije na Harvard univerzi, David P. Barrows, bivši državni komisar za izobrazbo na Filipinih in znani basist Gaston Sargeant chicaške operne družbe.

BOJNO POZORIŠČE V SEVERNI MEHIKI.

OPPOSING LINES IN MEXICO

GENERAL PERSHING.

Na tem zemljevidu so označeni kraji in razna mesta v Severni Mehiki, kjer je zbranega dosti ameriškega in mehiškega vojaštva. Debela črta A) v sredi nam znači kolono gen. Pershinga, razprostrta od ameriške meje (Columbusa) do Namiquipe v državi Chihuahua. V sredi na desni je mesto Carrizal, kjer se je vršil dne 21. t. m. hud boj med Mehikanci in Američani; v tem boju je padlo 89 ameriških vojakov. Na obeh straneh, s križci označena črta B) pa tvori kolone Carranzovega vojaštva.

Zdolej vidimo sliko generala John Pershinga, poveljnika ameriške kazenske ekspedicije v Mehiki.

NEMIRI V MEHIKI. — PRVI BOJ PRI CARRIZALU.

San Antonio, Texas, 22. junija. Včeraj je prišlo v mehiškem mestecu Carrizal prvič do hudega in večjega krvavega spopada med Američani in Mehikanci. Ko je ameriški stotnik Karol F. Boyd hotel jezditi skozi to mesto z 125 broječim kavalerijskim oddelkom, so ga Mehikanci iz zasede napadli in pričeli s strojnimi puškami streljati na Boydove vojake. Vsled tega zločinskega napada je obležalo na mestu mrtvih 8C Američanov, 7 se jih je rešilo, ostale so pa Mehikanci odvedli s sabo v ujetništvo. Med žrtvami se nahaja tudi poveljnik. Ta oddelek ameriške konjice je sestal iz samih črncev, ali zamorcev.; ubit je bil pa pri tem spopadu tudi mehiški general Gomez, ki je uprizoril ta nečuveni napad.

Poročilo iz Washingtona.

Washington, D. C., 23. junija. Včeraj semkaj došla vest o prvi krvabi bitki pri Carrizalu, kjer je izgubilo 89 ameriških vojakov svoje življenje, je vso javnost zelo razburila. Splošno se sodi, da je vojna med Mehiko in Zedinjenimi državami neizogibna.

Predsednik Wilson je poslal mehiškemu predsedniku Carranzi ostro noto, ali ultimatum, in da se nočejo Zedinjene države spuščati v nikaka mirovna pogajanja z Mehiko. Naša vlada odločno zahteva, da se mora Mehika nam ukloniti in udati, ker je ona prva začela spletkarije.

Vojni tajnik je izdal povelje, naj se odpošlje na mehiško mejo takoj 70.000 mož miličarjev, večji oddelek vojaštva pa generalu Pershingu na pomoč v Mehiko. Sedaj se je nahajala na mehiški meji ob reki Rio Grande 34.500 mož močna ameriška armada; v Mehiki pa 12.000. Ameriška vlada je zelo v skrbeh za Pershingovo armado, nahajajočo se v Mehiki, da bi iste Mehikanci ne uničili. General Pershing ima v Namiquipi 3500 mož, v Babricori 1500, v San Miguelu 500, v Maderi 500, v Galeni 1000, v Casas Grandes 3000, v Corralitos 1500 in v Ascensionu 500 mož; število Carranzovih čet, ki se bližajo Pershingu v Chihuahui pa znaša 40.000 mož, v Sonori 12.00 in drugod pa 15.000 mož.

Mornariční tajnik je izdal povelje, da naj se odpravi proti mehiški obali 18 večjih ameriških bojnih ladij, da bodo blokirale vsa mehiška pristanišča. V to svrho se bo odpoklicalo pod orožje 200.000 mornaričnih miličarjev.

Iz vseh držav prihajajo semkaj poročila o mobilizaciji milice; vsled tega je v kratkem času pričakovati napovedi vojne Mehiki.

Vest, da se bodo Japonci pridružili Mehikancem v slučaju vojne se tu odločno zanikuje. Japonski poslanik je rekel, da bodo ostali Japonci zvesti svojim zaveznikom in da se ne bo pošiljalo Mehikancem nikakega orožja ali municije.

Najbolj zanimiva je pa sem došla vest, da so spor med Mehiko in Zedinjenimi državami zanetili Nemci, iz zgolj hudobije in maščevanja. Nemčija je baje poslala v Mehiko več svojih agentov, ki so ščuvali Carranzo, da naj napade Zedinjene države.

Fordov patrijotizem.

Med tem, ko so skoro vse velike chicaške tvrdke in podjetja obljubile svojim uslužbencem polno plačo za časa vpoklica k milici ali vojaške službe na mehiški meji, je znani pacifist Henry Ford, lastnik velikih tovarn avtomobilov v Detroitu odločno prepovedal, da se ne sme nobeden izmed njegovih delavcev pridružiti milici države Mich. V tem slučaju bo zgubil za vedno vsak svojo službo v Fordovi tovarni.

Vsled tega patriotizma napadajo Forda skoro vsi ameriški listi in ga nazivajo z nazadnjakom.

Nov zakonski načrt.

Kapitan Van Horn Moseley, član generalnega armadnega štaba v Washingtonu, D. C., je izdelal nov zakonski načrt, da naj bi se podvrglo postavnim potom vojaščini vse mladeniče, ki so dovršili že 18. leto; seveda velja to le za ameriške državljane.

Rok za vojaško vežbanje ali šolanje naj bi bil 6 mesecev; po preteku pol leta bi se pa iste uvrstilo v rezervo. V slučaju vojne naj bi imela vojaška oblast pravico te rezervnike prideliti v aktivno vojaško službo. O tej zelo važni predlogi se bo v kongresni in senatski zbornici v kratkem času debatiralo.

Industrijska mobilizacija.

New York, N. Y., 26. junija.— Državna mornarična svetovalna komisija je poslala zadnje tedne vsem ameriškim tovarnarjem, industrijcem in družbam pole v izpolnitev raznih vprašanj v slučaju, da bi nastala v državi mobilizacija ali vojna.

Dosedaj se je priglasilo že štiristotisoč (400.000) tovarnarjev, industrijcev in raznih podjetnikov, ki so pripravljeni vsi v slučaju mobilizacije izročiti svoja podjetja vojnemu departmentu na razpolago.

Poroka Astorjeve udove.

Iz New Yorka se poroča, da se bo v kratkem poročila Mrs. John Astor, z Wm. K. Dirkom, večkratnim milijonarjem in lastnikom velike tovarne za sladkor iz Brooklyna.

Mrs. Astor se je rešila s parnika "Titanic", ki se je pred leti potopil na visokem morju, njen mož, kolonel Vincent Astor se je pa utopil. Nevesta je stara sedaj 24 let; z Astorjem se je poročila l. 1911. Vsled zopetne poroke bode ta vdova za $5,000.000 na izgubi, ker s tem zgubi zapuščino, katero ji je pokojni Astor v oporoki določil.

Inozemske vesti.

Hudi boji v Bukovini.

Petrograd, Rusija, 24. junija.— Številne ruske čete, ki so prestrigle pot Avstrijcem v Bukovini se pomikajo vedno bolj dalje za sovražnikom. Današnje uradno poročilo se glasi, da so Rusi okupirali zopet tri važne vasi na zapadnistrani Radavca, 30 milj južno oddaljeno od mesta Černovice v Bukovini. Te vasi so: Gurahumora, Straizia in Zarajec. Rusi so zavzeli tudi vas Visnic pri Kuty. Poizkusi Nemcev, da bi priskočili Avstrijcem s severne strani na pomoč so se izjalovili.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, Rusija, 24. junija.— Zadnje dni so skušali Nemci prodreti na več krajih južno od Dvinska do naših pozicij, in se jim to ni posrečilo, ker je naša artilerija uspešno odbijala te napade.

Poroča se dalje semkaj, da so Avstrijci odpoklicali več vojaštva z laške meje, ki naj bi omejilo moč ruskega generala Brusilovega pri Radzivolovem; a navzlic vsemu temu naša armada v Bukovini uspešno deluje ter se pomika zopet dalje v Karpate, kakor pred 18 meseci. Iz Bukareste se semkaj poroča, da so zavzeli Rusi dve važni točki pri Kirlibaba ožini, odkoder bodo lahko udrli v Transilvanijo.

Nemško poročilo.

Berlin, Nemčija, 24. junija. — Na zapadni in južnozapadni strani mesta Lutsk se naš general von Linsingen hrabro bori napram velikemu navalu sovražnika. Zadnje dni je njegova armada vse ruske napade sijajno odbila v bližini mesteca Brody.

Pri Beresini in Bogdanovem je pa feldmaršal von Hindenburg pognal sovražnika nazaj, da se je moral umakniti; pri tem spopadu so imeli Rusi občutne izgube. Istotako so se vršili te dni severoiztočno od mesta Osariči hudi boji, kjer je bavarski prine Leopold opetovano pokazal svojo zmožnost in hrabrost, da je pognal Ruse nazaj.

Avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, Avstrija, 24. junija. — Vojno ministrstvo je izdalo danes sledeče uradno poročilo:

Na severnem bojišču se je Rusom posrečilo, pomakniti svoje čete proti Kutyu; drugače je vojni položaj v Bukovini neizpremenjen.

V Iztočni Galiciji so se vršili te dni tudi hudi spopadi, osobito pri Radzivilovem, s končno zmago na naši strani. Dalje smo Ruse potisnili nazaj pri Gorochovem na iztočni strani Lokača nedaleč od Vladimir-Volinske in na več drugih krajih ob reki Stripa.

Boji na Južnem Tirolskem.

Rim, Italija, 24. junija. — Glasom danes izdanega uradnega izvestja, so Italijani v Arsa dolini pri Romini vzeli Avstrijcem iz rok več važnih gorskih točk ob Monte Pasudio. Na Posino-Astico fronti so se vršili včeraj hudi artilerijski dvoboji na obeh straneh; istotako smo odbili tudi sovražne napade pri Catagliji in Monte Spin. Na Asiago gorski planoti se je našim četam posrečilo obdržati vse pozicije v svojih rokah; na koroški in soški fronti je bila zadnje dni naša artilerija zelo aktivna in uspešna.

Boji v Mezopotamiji.

Carigrad, Turčija, 26. junija.— Ruske čete, ki so nameravale prekoračiti mejo preko Perzije v Mezopotamijo so se morale vsled uspešnega držanja naših čet ustaviti. Med obema armadama se je vršil osobito hud boj pri prelazu Paitak, ki je kakih 80 kilometrov iztočno oddaljen od Kasri Shirina. Dne 18. junija je močan prezijski vojaški oddelek obkolil pri Kerindu številno ruskih konjenikov in iste na mestu do cela uničil.

Dopisi in društvene vesti.

Iz urada društva sv. Jožefa št. 2 K. S. K. J. Joliet, Ill.

Ker je čas velikonočne spovedi že potekel, in ker se strogo zahteva spričevalo o opravljeni velikonočni dolžnosti od vsacega člana in članice K. S. K. J. zatorej opominjam s tem vse one člane in članice našega društva, kateri še niso oddali spovednih listkov, da mi jih oddajo ali pošljejo najkasneje do 30. junija 1916; to se strogo zahteva od vsacega posebej.

Ker imamo pristopnino v naše društvo še vedno znižano samo na $1. — (en dolar), zatorej se nudi še vedno lepa prilika onim, ki še niso pri nobenem katol. podp. društvu, da pristopijo z malo pristopnino k našemu društvu.

Dalje omenjam, da je naša K. S. K. J. že pričela poslovati z otroškim oddelkom, zatorej kdor hoče dati svoje otroke zavarovati, naj se zglasi pri meni.

Sobratski pozdrav
John Vidmar, tajnik.

Iz urada društva sv. Cirila in Metoda št. 8 K. S. K. J., Joliet, Ill.

S tem se članstvu nanznanja sklep seje z dne 18. t. m. da priredi naše društvo dne 3. julija t. l. izlet ali piknik v Theilerjev park. Piknik se vrši v korist društvene blagajne. V to svrho se vrši v soboto dne 1. julija posebna, ali izvanredna seja, na katero so vabljeni vsi člani da se iste polnoštevilno udeležijo. Komur bi bilo morda nemogoče vdeležiti se te posebne seje iz kakega važnega vzroka, — naj pa pride zanesljivo na naš piknik.

Prav je, da se ukrene nekaj v korist društv. blagajne, ker se je tekom zadnjih 6 mesecev izplačalo več bolniške podpore, kot pred nekoliko časom v 3 letih; dohodki v društveno blagajno pa niso nič večji, kot so bili.

Zaeno se uljudno vabijo na ta piknik vsa sobr. društva iz Jolieta in Rockdale; tako vabimo tudi vse Slovence in Hrvate iz naše naselbine. Na svidenje dne 3. julija popoldne in zvečer v Theilerjevem parku!

Konečno prosim še vse one člane(ice) ki še niso oddali spovednih listkov, da to storijo v kratkem; kdor bi zanemaril opraviti svojo velikonočno versko dolžnost, se bo postopalo ž njim po društv. oziroma Jednotinih pravilih.

Sobratski pozdrav vsem članom in članicam K. S. K. J.

Mathew Buchar, tajnik.

Iz urada društva sv. Treh Kraljev štev. 98 K. S. K. J. Rockdale, Ill.

S tem naznanjam članstvu našega društva, da se vrši vsled sklepa zadnje seje, — prihodnja mesečna seja dne 9. julija t. l. to je drugo nedeljo v mesecu juliju. Vzrok temu je, ker je naše društvo sklenilo prirediti dne 2. julija t. l. običajni piknik, osobito, ker bode sedaj preteklo ravno deset let, odkar se je naše društvo ustanovilo. Povodom desetletnice društv. obstanka se moramo spominjati ustanovnikov društva in moramo upoštevati, koliko dobrega je že to društvo v tem času storilo svojim bolnim članom, ter je delilo podporo in brisalo solze udovam in sirotam v pravi bratski ljubezni.

Povodom praznovanja bližajoče se desetletnice, prosim torej vse naše člane, da se snidejo skupaj 2. julija t. l. ob 10 uri dop. v dvorani rojakinje Ane Mavrič; potem odkorakamo skupaj na piknik, ki se vrši na farmi sobrata Josip Pirca na Strykers Old Place ali na Bluff Road, South Rockdale, Ill. Kateri sobrat ne bo ta dan javno nastopil, ali marčal na piknik, zapade kazni 25c.

Tem povodom vabimo dalje prav uljudno tudi vsa naša bližnja bratska društva iz Rockdale, Jolieta in okolice, da bi se v obilnem številu udeležili tega piknika.

Veselični odbor bode preskrbel vse potrebno, da se bodo vsi cenj. gostje dobro zabavali; imeli bomo ples, srečolov, razna okrepčila in zabave. Ples in pijača prosta. Vstopnina za moške $1. — dame so proste.

Rojaki! Ne pozabite priti zgoraj navedeni dan; podvizajmo se in pokažimo drugim kako delujemo in živimo složno tudi tukaj kakor pravi bratje Slovenci in Slovani, kadar se gre za kako dobro celokupno stvar. — Torej na veselo svidenje dne 2. julija t. l.

S sobr. pozdravom
Josip Snedic, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Jožefa štv. 21. K.S.K.J. v Federal, Pa. se tem potom opominja vse člane in članice tega društva, osobito one na potnih listih, — ki mi dosedaj še niso izročili in poslali spovednih listkov, — da to storijo zanesljivo do 1. julija t. l. To velja ravno tako tudi za one člane in članice, stanujoče v bližini in okolici društvenega sedeža, ki še niso morda opravili svoje velikonočne dolžnosti. Dano Vam je bilo zato dovolj prilike in ste čitali že večkrat tozadevna uradna naznanila v našem Glasilu.

Jaz moram namreč poslati poročilo o izidu velikonočne spovedi našega društva duhovnemu vodji K.S.K.J. v najkrajšem času, vsled tega bi imel rad vse v redu ali pri rokah.

Sobratski pozdrav
John Krek, tajnik.

Opomba uredništva: Pomotoma zaostalo!

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam vsem članom društva sv. Štefana št. 1. K.S.K.J., Chicago, Ill., da se vrši polletna seja našega društva v soboto dne 1. julija t. l. Dolžnost veže vsacega člana, da se te seje udeleži, kdor bode izostal brez vzroka, bode kaznovan po pravilih za 50c.

Nadalje prosim in opozorjam vse tiste člane, kateri že več mesecev dolgujejo, da poravnajo na prihodni seji svoj dolg, kajti društvo ne more vedno zalagati asesmenta iz svoje blagajne. Ker pisanje in prošnja nič ne pomaga, zato se bode s takimi postopalo za naprej po pravilih ter si bode vsak sam kriv, ako bode suspendan.

Ker je velikonočna doba že minula, zato prosim vse tiste člane, kateri še niso oddali spovednih listkov, da jih oddajo na prihodnji seji, da zamorem potem sporočiti glede spovedi našega društva duhovnemu vodji.

Kakor je vsem članom našega društva znano, — bodemo imeli društv. piknik dne 30. julija t. l. in na vsakemu pikniku je treba pomoči, pri veseličnem odboru, zato naj pridejo vsi člani na sejo, da se razdeli odbor, ter vsakdo, kateri bode izvoljen v kakoršenkoli odbor, naj gleda, da bode tudi svoj posel opravil, kateri mu je bil podeljen. Žal, da se je že večkrat zgodilo da član prevzame odbor, in potem noče delati, ali ga sploh na veselico ni bilo. Vsakdo naj si misli, da je veselica v korist nas vseh, in zato je tudi naša sveta dolžnost, da vsak po svoji moči pomaga v tej zadevi. Ako bodemo vsi složno delali bode naš trud obilo poplačan.

Končno pozdravljam vse člane in članice našega društva, kakor tudi K.S.K.J.

Math Grill, tajnik,
sedaj stanujoč na:
3629 So. Wallace St., Chicago, Ill.

NAZNANILO.

Članom društva sv. Alojzija, št. 52 K. S. K. J., Indianapolis, Ind. se s tem naznanja, da naj pošiljajo zanaprej vsa pisma tikajoča se društvenih zadev na moj novi, zdolej označeni naslov, ker sem se preselil.

Z bratskim pozdravom
Frank Sobotin, tajnik.
721 Kecham St., Indianapolis, Ind

NAZNANILO.

Tem potom se naznanja vsem članom društva sv. Alojzija št. 95 K. S. K. J. v Broughton, Pa. da se vrši prihodnja mesečna seja dne 9. julija t. l. Člane prosim, da se te seje udeleže v polnem številu, ker bo treba voliti novega tajnika in podtajnika; jaz bom namreč od tajništva odstopil, ker mislim odpotovati od tukaj; podtajnik je tudi že odšel.

Sobratski pozdrav vsemu članstvu K.S.K.J.

Anton Kozleuchar, taj.

Waukegan, Ill.

Tukaj podajam cenjenemu članstvu društva sv. Jožefa štev. 53 K. S. K. J., Waukegan, Ill. finančno poročilo, ozir. račun za prvo polovico leta 1916.

Pregled.

Prejeli od dr. članov(ic)	
Januar	$ 334.80
Februar	417.48
Marc	428.00
April	360.88
Maj	404.50
Junij	417.10
Skupaj	$2,362.76
Razni drugi prejemki	
Januar	$ —.—
Februar	—.—
Marc	—.—
April	140.75
Maj	3.40
Junij	126.90
Skupaj	$ 217.05
Na K.S.K.J poslano	
Januar	$ 288.45
Februar	289.60
Marc	297.08
April	293.08
Maj	297.46
Junij	295.31
Junij	108.00
Skupaj	$1,868.98
Bolnikom izplačano	
Januar	$ 201.92
Februar	92.00
Marc	190.00
April	71.55
Maj	154.00
Junij	87.00
Skupaj	$ 796.47
Razni drugi dr. stroški.	
Januar	$ 27.67
Februar	—.—
Marc	30.00
April	25.00
Maj	7.00
Junij	12.89
Skupaj	$102.56
Preostanek v blagajni 31. decembra 1915	$1,482.41
Skupni dohodki od 1. jan. do 30. junija	2,633.81
Skupna svota dohodkov	$4,116.22
Skupni stroški od 1. jan. do 30. junija	$2,768.01
Preostanek 30 jun. 1916.	**$1,348.21**

Kakor je razvidno iz finančnega poročila, smo nazadovali v zadnjih 6tih mesecih za $134.20 Vzrok temu je, ker je bolezen naše društvo malo v preobilni meri obiskovala v zadnjih mesecih, v katerih smo izplačali bolniške podpore okrog $800.00.

Ker smo imeli več bolnikov in jih še imamo kateri bolehajo nad 6 mesecev, bi Vam cenjeni bratje (sestre) dr. sv. Jožefa priporočal "Bolniški oddelek" pri naši K. S. K. Jednoti. Enega ali druzega izmed nas, ko smo sedaj še zdravi, lahko zadene nesreča, ali bolezen, da nismo vsled tega sposobni za delo več mesecev! Ali ne bi bilo v takem slučaju dobro, dragi mi društveniki, ko je Vam društvo izplačalo že 6 mes. boln. podporo, Vi pa še niste sposobni sami preživljati svojo družino, da bi Vam Jednota pomagala, oziroma Vas podpirala s $20.00 mesečne podpore skozi nadaljnih mesecev. Zatoraj bratje zavarujte se še poleg posmrtnine, poškodb in operacij, tudi za bolezen pri naši sl. organizaciji. Asesment za bolniški sklad, oziroma za poravnavo bolniških stroškov se razpiše po potrebi na one člane (ice) kateri so v to svrho zavarovani. Kdor izmed članov(ic) se hoče v ta namen zavarovati, se mora dati zdravniško preiskati. Tozadevni zdravniški list, kakor vsa druga pojasnila je dobiti pri društvenem tajniku.

Na zadnji redni dr. seji se je med drugim tudi sklenilo: 1) Da se vdeležimo piknik-a društva "Slovenski Sokol" dne 2. julija t. l.; kateri se bode vršil na "Francinovi farmi" poleg 10te ceste. V ta namen se bodemo zbrali dotičnega dne pri M. Slana-tu ob 2 uri popoldne, odkoder odkorakamo na zabavni prostor. 2.) Da se vdeležimo "parade," oziroma veselice katero prirede tukajšnji Poljaki dne 4. julija v Foss parku, v korist svoji Poljski cerkvi. "Marčanje" se prične z vogala 14te in Victoria ceste točno ob 10ti uri dopoldne. Kdor se namerava vdeležiti tega pohoda, naj pride točno ob polu desetih v Matevž Slano-vo dvorano, odkoder skupno odkorakamo na gori omenjeno skupno zbirališče.

Sklenjeno je bilo tudi, da plača vsak brat v mesecu juliju poleg svojih navadnih mesečnih prispevkov še 10c, v podporo društ. bratu v njegovi dolgotrajni bolezni.

Prihodnja društvena seja je polletna seja. Dolžnost veže vsacega člana, da se te seje vdeleži, posebno ker imamo na dnevnem redu polletni račun, ter moramo rešiti še več stvari glede piknika, katerega namerava društvo prirediti dne 16. julija t. l.

Bratski pozdrav
John Petkovšek, dr. tajnik.

Forest City, Pa.

Cenjeno uredništvo: —

Prosim Vas, da objavite teh par vrstic ali sklep društva sv. Jožefa štev. 12 K. S. K. J. Forest City, Pa.

Gorinavedeno društvo je na svoji redni mesečni seji sklenilo da se daruje iz društvene blagajne svoto $30.00 (trideset dol.) za slovenske ranjence in sirote padlih žrtev v stari domovini.

Poleg tega je društvo tudi izvolilo iz svoje sredine poseben pobiralni odbor broječ 8 članov, katerih dolžnost je, da gredo od družine do družine in da pomagajo povečati zgoraj omenjeno svoto.

Društvo sv. Jožefa štev. 12 v Forest City, Pa. častita glavnim uradnikom, kakor tudi našemu Glasilu za to sproženo lepo idejo glede pobiranja prispevkov v pomoč ranjencem in sirotam v stari domovini.

Konečno izražam še tem potom vsem članom dr. sv. Jožefa štev. 12 najiskrenejšo zahvalo za njih požrtvovalnost.

Sobratski pozdrav
Karol Zalar, tajnik.

New York, N. Y.

Dne 4. julija bode naše slovenska župna cerkev v toliko dodelana, da bode slovesno blagoslovljena in izročena svojemu namenu. Med rojaki je veliko navdušenje in zanimanje za slovesno prireditev posvečenja. Da pa bode ta dan res vesel dan za celo slovensko naselbino Velikega New Yorka, zato prosim na tem mestu vse rojake in jih vabim, da se te slovesnosti gotovo udeležijo. Posebno se obračam na vse člane društev, da pridejo polnoštevilno na to slavnost, ki je zgodovinskega pomena za vse dobro misleče in za vero in narodnost vnete Slovence iz naše naselbine.

Vspored bo sledeči: V cerkvi sv. Nikolaja na iztočni 2. cesti, kjer smo bili celih osem let kot gostje dobrodošli, bode ob osmih sveta maša in nato poslovilni govor. Nato odkorakajo društva z slovensko godbo na čelu po Avenue A do naše nove slovenske cerkve na St. Marks Pl. Društva in ostali udeleženci ostanejo tako dolgo zunaj, da bode izvršen obred posvečenja, nakar korakajo v cerkev in zasedejo odločena mesta. Potem bode slovesna sv. maša, pri kateri poje pevsko društvo "Domovina". Slavnostni govor bode imel naš ljubljeni in dični rojak Rev. A. L. Blaznik, župnik iz Haverstraw, N. Y.

Rojaki! Na plan! Pokažimo, da smo Slovenci in da smo vredni potomci svojih vernih očetov! Za to pridimo vsi!

Rev. P. Benigen Snoj O. F. M.
župnik.

Willard, Wis.

Poročano je bilo že svoj čas od tukaj v našem glasilu, da nas bode na svojem misijonskem potovanju obiskal č. g. P. Kazimir Zakrajšek O. F. M. za velikonočno spoved. Ker pa omenjeni gospod vsled gotovih zaprek ni mogel priti k nam, smo imeli čast imeti v naši sredini 1. in 2. junija č. g. Rev. Jakob Črneta, duhovnega vodjo naše slavne K.S.K.J. Tako je imelo priliko naše društvo št. 136 K.S.K.J. kakor tudi vsi drugi tuk. rojaki opraviti svojo velikonočno dolžnost in po dolgem času zopet slišati besedo božjo v našem milem materinem jeziku. Prekrasni govori so privabili marsikatero solzo v očesa vernikov; te govore si želimo tudi v srcu ohraniti za vedno.

Zatorej se na tem mestu čeravno že malo pozno, v imenu društva sv. Družine štev. 136 K.S.K.J. in vseh tukajšnjih rojakov č. g. Rev. Jakob Črnetu prav srčno zahvaljujemo, in Vam kličemo: Bog Vas živi, da bi še mnogo let delovali v vinogradu Gospodnovem!

Za društvo:
Alojz Koščak, predsednik;
Frank Perovšek, tajnik;
Joseph Pekolj, zastopnik.

Opomba uredništva: Pomotoma zaostalo!

Pred več leti je bilo na Francoskem prepovedano striči lase preveč na kratko.

NAZNANILO.

Rojakom v Chicagu in okolici se s tem uljudno naznanja, da se bo na seji dne 4. julija izdalo 32. serijo stavbinskega in posojilnega društva "Slovenski Dom," Chicago, Ill.

Rojakom se nudi zopet lepa prilika, postati člani tega koristnega društva s tem da kupijo nekaj delnic, kar jim ne bo nikdar žal. Naše društva Vam daje več obresti pri uplačanem denarju, kakor vsaka druga banka, ali hranilnica.

Z velespoštovanjem
Za odbor:
Jos. Steblay, tajnik,
1840 W. 23. St.
Chicago, Ill.

Avstrijsko brodovje po vojni.

Avstrija in Nemčija ne moreta sedaj ničesar uvažati iz prekomorskih dežel. To se gospodarsko že sedaj čuti. Ne le, da ni dobiti živil, tudi surovin za industrijo ni dobiti. Kar je še zalog na surovinah, se bodo tekom vojne pač do zadnjega porabile. Čim bo vojne konec, bo nastalo silno povpraševanje po gotovih kovinah, po bombažu in drugih takih potrebščinah. Zdaj delajo tovarne večinoma samo za armado, a čim bo vojne konec, bodo ta naročila ponehala, tovarne pa se ne bodo mogle lotiti izdelovanja druzega blaga, ker ravno ne bodo imele surovin. Treba bo torej vsaj nekaj časa uvažati že izdelane fabrikate in sicer in Amerike, ker druge države sploh ni, kjer bi se mogli dobiti. Vrh tega bo treba vsaj precej časa po vojni uvažati žito in meso iz prekmorskih dežel. Vsega tega blaga bodo pa rabile tudi Anglija, Francija in Italija. Močno pa bodo po njem povpraševale tudi nevtralne države, katerim je Angleška med vojno silno omejila vsak uvoz. Povpraševanje po vsakovrstnih izdelkih in surovinah, po mesu in žitu bo torej velikansko in naravno je, da bodo vse države med seboj tekmovale, katera dobi teh potrebščin čim več in čim prej, zlasti ker je od tega tudi odvisno, kako se obnove industrije v dotičnih državah. Prehod od vojnega gospodarstva k mirovnemu gospodarstvu bo torej težak, zlasti še tudi za to, ker bo manjkalo ladij. Vse ladje, s katerimi more naša država razpolagati, obsegajo kakih 450.000 ton. To je seveda dosti premalo za naše potrebe in vsled tega so interesirani krogi začeli delati na to, naj se uvede za nekaj časa omejen monopol. Predlog meri na to, naj vlada, čim bo vožnja po morju zopet prosta, rekvirirala vse ladje, kar jih je vpisanih v avstrijske registre. Lastnike ladje naj država odškoduje tako, da bo v ladjah investirana glavnica obestovala in amortizirana. Tako bi se dalo doseči, da bi ladje izključno služile interesom avstrijske države in dovažale tisto blago, ki je najnujnejše potrebno.

Naznanila o smrti na bojišču padlih italijanskih oficirjev.

Kakor se poroča od italijanske meje, je italijanska vlada preklicala prepoved naznanjevanja smrti na bojišču padlih oficirjev po listih, ker se je prepovedi vse upiralo. Zdaj pa je izšlo v listih vse polno naznanil smrti; opaža se, da je med mrtvimi nenavadno dosti štabnih oficirjev.

Beseda učenjaka.

CENA $1.00

Armand Gautier, član Francoskega znanstvenega instituta in avtor sloveče knjige o prehranjevanju, je nedavno prečital pred Medicinsko akademijo svojo razpravo o zdravilni in redilni vrednosti vina; med drugim se je o tem sledeče izrazil: "Vino naj bi rabil vsak delavec, ki nima zadostne prehrane, vino naj bi jemal starček, kojemu že telesne moči pešajo, — rekonvalescent, planšar, raziskovalec, — oni, ki živijo v mrzlih, vlažnih in močvirnatih krajih, — vojaki v zimskih taboriščih" — skratka, vsi oni ki ne živijo v povoljnih razmerah, so prisiljeni posvetiti dosti eneržije da ohranijo svoje zdravje, oziroma da telesno krepost v kratkem zopet zadobijo,—" v takih slučajih da ravno vino človeku najbolj hitro moč in krepčilo.

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino

vsebuje vso redilno moč dozorelega rdečega vina in vse njegove zdravilne lastnosti. Te lastnosti izvirajo iz skrbno nabranih zdravilnih zeliščev, primešanih temu vinu. To izvrstno zdravilo, ali lek

IZČIŠČA ČREVESJE,
ODPRAVLJA ZABASANOST,
ZABRANJUJE BOLEZNI, GLAVOBOL, I.T.D.
POSPEŠUJE BOLJŠO PREBAVO,
VRAČA TEK (OKUS),
KREPČA TELESNI SISTEM,
ODPRAVLJA POBITOST,
VRAČA TELESNO MOČ
OBUJA DELOVANJE ORGANIZMA,
POVEČUJE NAŠO MOČ.

Radi tega ako hočete, da boste okrevali in se dobro počutili, zahtevajte vedno zelo zanesljivo

TRINERJEVO AMERIŠKO ZDRAVILNO GRENKO VINO.

Pri izpahkih, oteklinah, bolečinah v mišicah, otrplih sklepih, poskusite TRINERJEV LINIMENT. Ta vam bo dal zadostilo. Cena 25c in 50c, po pošti 35c in 60c.

Jos. Triner

izdelovalec

1333-39 S. ASHLAND AVENUE CHICAGO, ILLINOIS

1776 · INDEPENDENCE DAY · 1916

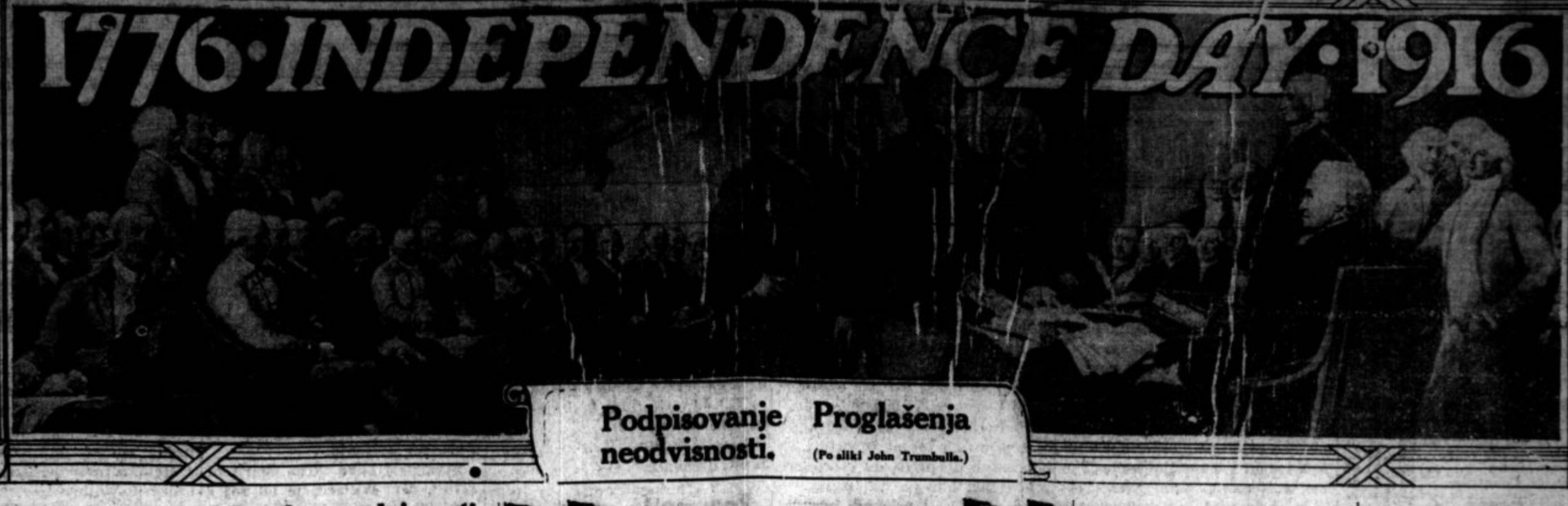

Podpisovanje neodvisnosti. Proglašenja (Po sliki John Trumbulla.)

Predsedniki

Proglas neodvisnosti.

V kongresu 4. julija 1776. Soglasni proglas prvih trinajsterih Zedinjenih držav ameriških.

Kadar se v toku dogodkov porodi potreba, da pretrga en narod politične vezi, ki so ga vezale z drugim, in da zavzame med ostalimi državami na svetu samostojno in enako stališče, do katerega je po prirodnih in božjih postavah opravičen, tedaj zahteva pošten človeški običaj, da navede ta narod razloge, ki so ga privedli do ločitve od stare države.

Smatramo, da so same po sebi umevne in dokazov nepotrebne sledeče resnice: da so vsi ljudje enako ustvarjeni in da so sprejeli od svojega Stvarnika gotove ne oporekljive pravice, da je med temi pravica do življenja, svobode in do stremljenja po sreči. V dosego teh pravic imajo ljudstva svoje vlade, katerih pravične oblasti izvirajo iz soglašanja vladanega ljudstva. Če pa poseže katerakoli vladna oblika v te namene in jih zatira, tedaj ima ljudstvo pravico, da tako vlado izpremeni ali pa strmoglavi in ustanovi novo vlado na takih načelih in uredi njeno oblast v taki obliki, kakor spozna, da je najpotrebneje za njegovo varnost in srečo. Razum sicer veleva, da se stare vlade ne izpreminjajo iz majhnih in mimoidočih razlogov, in izkušnja nas uči, da ljudstvo rajši trpi krivice, kolikor jih more trpeti, kakor pa da bi se samo jemalo pravico z uničenjem oblik, katerih je vajeno. Toda če dokazujejo krivice in zlorabljanja brez konca in kraja, ki gredo venomer za istim smotrom, namen, da podvržejo narod absolutnemu despotizmu, tedaj ima ljudstvo pravico in je njegova dolžnost, da strmoglavi tako vlado in da si ustanovi boljše branike za svoje bodočo varnost.

Na ta način so potrpežljivo trpele naše kolonije in tako je nastala neizogibna potreba, da se ovrže stari vladni sistem. Zgodovina sedanjega kralja Velike Britanije je zgodovina ponovnih krivic in prisvajanja neopravičenih oblasti z direktnim namenom, da ustanovi absolutno tiranstvo nad temi državami. V dokaz predlagamo nepristranskemu svetu sledeča dejstva:

Odrekel je priznanje zakonov, ki so najbolj koristni in potrebni za blaginjo ljudstva;

svojim guvernerjem je prepovedal uveljaviti najvažnejše in najnujnejše zakone ali jih je pa enostavno suspendiral in zavlekel, da niso prišli v veljavo;

prepovedal je zakone, ki so bili namenjeni blaginji velikih narodnih okrožij, in je sporočil, da uveljavi te zakone le tedaj, če se ljudstvo odreče pravicam zastopstva v postavodajah, kar bi bila za nas nezaslišana krivica — in kar je le tiranom v korist;

sklical je postavodajna telesa v nenavadne in puste kraje, oddaljene od javnih središč in mest, kjer so shranjeni javni spisi, z namenom, da jih poniža, utrudi in tako prisili pod svojo oblast;

razpustil je ponovno postavodajne zbore, ker so se moško upirali njegovim napadom na pravice ljudstva;

ko so bili zbori razpuščeni, ni dolgo časa dovolil novih volitev in tako je bilo ljudstvo brez zakonodajstva prepuščeno samo sebi; kolonije so bile izpostavljene nevarnosti invazije od zunaj in nereda v notranjosti;

trudil se je, da bi preprečil rast prebivalstva v državah s tem, da je oviral zakone o naturalizaciji priseljencev, omejeval priseljevanje in povzročil krivične pogoje za dobavo zemljišč;

oviral je administracijo justice s prepovedjo zakonov za ustanovitev sodnih oblasti;

podvrgel si je sodnike, da so bili samo od njega odvisni in so le pobirali plače;

uvedel je nebroj novih uradov in poslal semkaj cele roje uradnikov, ki so nadlegovali ljudstvo in se redili na naše stroške;

v mirnih časih je imel med nami stalne armade brez dovoljenja naših postavodajnih zborov;

vojno oblast je dvignil nad civilno oblast in jo naredil popolnoma neodvisno.

Dalje je gazil našo ustavo in naše zakone s sledečimi krivični mi čini:

namestil je med nas večja števila oboroženih čet;

ščitil je vojake s sleparskimi sodnimi razpravami pred kaznijo za umore, ki so jih izvršili nad prebivalci teh držav;

zapiral je našo trgovino z ostalim svetom;

nalagal nam je davke proti naši volji;

odrekal nam je pravico do porotne obravnave v neštetih slučajih;

transportiral nas je čez morje in tamkaj gnal pred sodišča za izmišljene prestopke;

v sosedni angleški provinciji je odpravil svobodni sistem angleškega prava in uvedel samosilno vlado z razširjenimi mejami, kar je imelo namen, da po enakem vzoru uvede absolutistično vlado tudi v naših kolonijah;

odvzel nam je svoboščine (charters) in zatrl najboljše zakone, s čimer je rušil temeljno moč naše vlade;

suspendiral je naše postavodaje in si vzel moč, da nam on sam daje zakone;

odpovedal se je tukajšnji vladi s tem, da nam je odrekel zaščito in nam napovedal vojno;

ropal je naša morja, napadal naša obrežja požigal naša mesta in moril naše ljudi;

ravno v tem času je poslal semkaj velike armade tujih najemnikov, da dovrši delo moritve, razdejanja in tiranstva, katero je že z največjo perfidnostjo in krutostjo, ki nima para v najbolj barbarski dobi in ki nikakor ne pristoja glavi civilizirane države.

Prisilil je naše državljane, katere je vjel na morju, da so se morali oborožiti proti svoji domovini in da so postali rablji svojih bratov in prijateljev, ali da padejo od njihovih rok.

Izzval je med nami vstaje in nahujskal proti nam krvoločne indijanske divjake, katerih vojskovanje je zverska moritev starčkov in dece, moških in žensk.

V vsakem slučaju teh naštetih krivic smo se pritožili na najponižnejši način, toda vsaka naša pritožba in prošnja je obrodila še več krivic. Vladar, čigar značaj ga v luči omenjenih krivic označuje za tirana, ni sposoben da bi vladal svoboden narod.

Nismo hoteli delati nobene krivice našim britanskim bratom. Svarili smo jih neštetokrat, da naj si ne prilaščajo neopravičene oblasti nad nami; opozarjali smo jih tudi na okolščine naše emigracije in naselitve v teh kolonijah. Apelirali smo na njihovo prirojeno pravičnost in velikodušnost; sklicevali smo se na sorodne vezi med nami in jih prosili, da naj nehajo s krivičnim prilaščanjem oblasti, ki bi moralo pretrgati te vezi. Ali tudi oni so bili gluhi za naše pravične glasove in niso se ozirali na naše krvno sorodstvo. Zato moramo danes tudi njih, ki obsojajo našo ločitev, smatrati za to, kar velja za vse ostalo človeštvo: za sovražnike v vojni in prijatelje v miru.

Zaraditega izjavljamo mi zastopniki Zedinjenih držav ameriških, zbrani v generalnem kongresu in kličoči najvišjega Sodnika za pričo naših čistih namenov, in slovesno proglašamo v imenu vsega dobrega ljudstva teh kolonij, da so te Združene kolonije od danes in da imajo pravico biti **svobodne in neodvisne države,** da so proste vsakega podaništva do britanske krone, da so popolnoma pretrgane vse politične vezi med njimi in Veliko Britanijo in da imajo te kolonije kot **svobodne in neodvisne države** od danes zanaprej vso moč napovedati vojno, sklepati mir, ustanavljati zveze, voditi trgovino ter storiti in vršiti vse, kar imajo pravico storiti **neodvisne države.** Da izvedemo ta svoj proglas in zaupajoči v božjo Previdnost se zavezujemo, da smo pripravljeni žrtvovati svojo čast, imetje in svoje življenje.

JOHN HANCOCK,
predsednik kongresa.

(Sledi 56 podpisov zastopnikov iz vseh prvih trinajstih držav in sicer:)

Adams John, Mass. Bay; Adams Samuel, Mass. Bay; Bartlett Josiah, N. Hamp.; Braxton Carter, Virginia; Caroll Charles, Maryland; Chase Samuel, Maryland; Clark Abraham, N. Jersey; Clymer George, Penn.; Ellery William, Rhode Isl.; Floyd Wm. New York; Franklin Benjamin, Bay; Gwinnett Button, Georgia; Hancock John, Mass. Bay; Hall Lyman, Georgia; Harrison Benj., Virginia; Hart John, N. Jersey; Hewes Joseph. N. Carolina; Heyward, Jr., Thos., S. Carolina; Hooper Wm., N. Carolina; Hopkins Steph., Rhode Isl.; Hopkinson Francis, N. Jersey; Huntington Samuel. Ct.; Jefferson Thos., Virginia; Lee Richard Henry, Virginia; Lee Francis Lightfoot, Virginia; Lewis Francis, New York; Livingston Filip, New York; Lynch, Jr., Thos., S. Carolina; M'Kean Thos., Delaware; Middleton Arthur, S. Carolina; Morris Lewis, New York, Morris Robert, Penn.; Morton John, Penn.; Nelson Jr., Thos. Virginia; Paca William, Maryland; Paine Robert Treat., Mass. Bay; Penn John, N. Carolina; Read George, Delaware; Rodney Caesar, Delaware; Ross George, Penn.; Rush Benjamin, Penn.; Rutledge Ed., S. Carolina; Sherman Roger, Ct.; Smith James, Penn.; Stockton Richard, N. Jersey; Stone Thos., Maryland; Taylor Geo., Penn.; Thorton Matthew, N. Hamp.; Walton George, Ct.; Whipple William, Ct.; Williams William, Ct.; Wilson James, Penn.; Withrespoon John, N. Jersey, Wolcott Oliver, Ct.; Wythe George, Virginia.

Jaz sem zastava!

(S. Swerling, v "Chic. Herald")

Jaz sem zastava! Moja **rudeča** barva znači za svobodo prelito kri, prelili so jo vrli možje, da bi postali njih otroci in potomci svobodni; moje barve se ne sme smatrati škrlatni barvi ali simbolu anarhizma.

Moja **bela** barva naznanja čiste ideale obstanka, za katerega je 100 milijonov ljudstva odgovornega; moja barva ni navaden bel lišp.

Moja **višnjeva** barva znači azur prostega in svobodnega ozračja; ne sme se pa iste smatrati višnjevi barvi aristokratov.

Spočeta sem bila v svobodi, vzgojena v prostosti in posvečena plemenitemu namenu človekoljubja.

Pod menoj se zbirajo narodi celega sveta, ker so prišli k meni iz tujih dežel, da bi našli boljše življenje in stvari in ki so našli boljše življenje in stvari.

Mene se je že trgalo na kosce; mečkalo se me je vsled nevihte sovraštva in streljalo name; pa vseeno sem še tukaj; — še vseeno značim simbol časti, upanja in svobode.

Jaz sem vendar, da se me hrani in čisla.

Jaz sem zastava!

Kje se je tiskalo Proglašenje neodvisnosti?

Ko je dne 4. julija 1776 podpisalo v Philadlphiji 56 domoljubov iz tedanjih trinajstih kolonijskih državic rojstni list naše nove domovine, ali Proglašenje neodvisnosti, se je označilo to važno listino še z nekaj podpisi dne 2. avgusta 1976; to so bili podpisi onih delegatov iz N. Y. in Penna. katere je ljudstvo kasneje v to svrho izvolilo.

Gotovo se je gledalo v kongresu na to, da se je na pergamentu spisano Proglašenje neodvisnosti varno hranilo v državnem arhivu v Philadelfiji in sicer do meseca januarja naslednega leta. Do tedaj je pa mala in nova ameriška republika uvidevala v sebi vedno večjo moč in čut, vsled česar se je v kongresu sklenilo, da naj se da Proglašenje neodvisnosti v tisk in javnost, da bode ljudstvo pomnilo in videlo imena onih požrtvovalnih mož, ki so tvegali svoje življenje, čast in vse premoženje s podpisi na označeni listini. Tiskane kopije Proglašenja neodvisnosti naj bi se poslalo vsaki državi s prošnjo, da naj jih hrani v svojih uradnih arhivih.

Tedaj je živela v mestu Baltimore, Md. gdč. Marija Katarina Goddard, kateri se tedaj še niti sanjalo ni o ženski enakopravnosti. Ta ženska je vodila istočasno precej znano in obširno tiskarno v Baltimore, katero je prevzela nekaj mesecev pred 4. julijem 1776 od svojega brata Viljema. Kdo bi si mislil, da se je dalo tiskati izvode Proglašenja neodvisnosti v tiskarno, katero je imela ženska v oskrbi? A vendar je bilo temu tako. Kongresna zbornica je določila, da naj se izroči to delo tiskarni gdč. Marije Goddard v Baltimore, Md. kjer se je delo izvršilo prav lično v več iztisih.

Ko je ljudstvo zvedelo o izdaji Proglašenja neodvisnosti in ko je njeno velepomembno vsebino tudi prečitalo, si je naročil za svoj dom kasneje vsak domoljuben Američan po en istis, kojega je hranil v okviru na steni svojega stanovanja.

Tudi dandanes je še med ameriškem ljudstvom Proglašenje neodvisnosti zelo v časti. Na milijone in milijone lepo izdelanih iztisov z vsebino in podpisi je najti po raznih privatnih hišah, ljudskih šolah in javnih uradih, kar je vse hvale in posnemanja vredno.

Združ. držav.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravništvo:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Naročnina:
Za člane, na leto.....$0.60
Za nečlane $1.00
Za inozemstvo $1.50

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenion Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Phone: Canal 2487.

Subscription rate:
For Members, per year.....$0.60
For Nonmembers $1.00
For Foreign Countries.....$1.50

31

Prvo praznovanje 4. julija.

Proglašenje neodvisnosti se je v kongresu v Philadelphiji prvič prečitalo dne 4. julija 1776. popoldne z velikanskim aplavzom; v znamenje rojstva neodvisnih Zedinjenih držav je pri podpisovanju proglašenja neodvisnosti istočasno zapel v stolpu kapitola zvon Svobode, kar je ljudstvo navdušilo z nepopisno radostjo.

Prava javna slovesnost te proklamacije se je pa vršila pravzaprav šele 4 dni kasneje, ali dne 8. julija 1776., ker je bilo treba zato izvršiti nekaj priprav.

Omenjeni dan se je zbralo pred državnim kapitolom v Philadelphiji ogromno ljudstva, ki je nestrpno pričakovalo pomembnega trenutka ali velikega dogodka. Tedaj je stopil na balkon kapitola John Nixon, ki je glasno, razumno in navdušno čital zbrani tisočeri množici ljudstva Proglašenje neodvisnosti. Ljudstvo je zatem zaorilo z glasnimi klici navdušenja in veselja; zvečer se je prižgalo v okolici mesta kresove, hiše so bile vse okrašene z zastavami in zelenjem, na večer so pa bile lepo razsvetljene. Moški, ženske in otroci so korakali v vrstah po ulicah pojoč domoljubne pesmi; slavnostno praznovanje tega dne se je zaključilo šele o polnoči, ker je nastala huda nevihta.

V New Yorku so zvedeli o podpisanem Proglašenju neodvisnosti šele dne 9. julija ter so ta dan ondi tudi na primeren način proslavili.

V Bostonu, Mass., se je obhajalo slavnost tega pomembnega dne šele dne 17. julija 1776. Bolj ugledni meščani so priredili ta dan slavnosten banket, ljudstvu se je pa na mestne stroške na nekem javnem prostoru priredilo veliko veselico s prostim prigrizkom in prosto pijačo. Nekateri vdeleženci te slavnosti so bili tako navdušeni, da so se celo malo upijanili.

Kasneje se je tekom poletja zvedelo o Proglašenju neodvisnosti tudi v ostalih manjših mestih in naselbinah, kar se je naravno tudi na primeren način proslavilo.

Thomas Jefferson.

Poleg Washingtona in Lincolna zavzema v zgodovini ameriških predsednikov prvo in najbolj častno mesto nepozabni predsednik Thomas Jefferson, — oče, ali stvaritelj Proglašenja neodvisnosti. Letos, tudi ravno na dan 4. julija bode poteklo 90 let, odkar je ta blagi mož zatisnil svoje oči za vedno v visoki starosti 83 let.

Naš tretji ameriški predsednik Thomas Jefferson je bil rojen dne 13. aprila l. 1743 v Shadwell, Va., oče mu je bil farmer in je dal svojega, nad vse nadarjenega sina izšolati za odvetnika. Predsednikom je bil izvoljen l. 1800 in sicer je bil Jefferson prvi republikanski predsednik; vladal je 2 termina od l. 1801—1809, zatem je pa živel še 17 let, kajti ravno na dan Proglašenja neodvisnosti 4. julija 1826 je umrl v Monticello, Va., kjer počiva na ondotnem pokopališču.

Thomas Jefferson je bil izvrsten govornik in politikar, izboren domoljub in najbolj izkušen odvetnik istega časa; posebno dobro je poznal tedanje angleške postave, vsled vsega tega ga je ljudstvo kolonijske države Virginia že l. 1769. izvolilo kongresnikom; zastopal je neumorno svoje ljudstvo v kongresu celih 31 let, dokler ni bil izvoljen l. 1800. tretjim predsednikom Zedinjenih držav.

Tedaj so se vršile v naši novi domovini velike reči; ljudstvo se je jelo l. 1776. dramiti in misliti na svobodno politično življenje. Te misli so rojile po glavi osobito navdušenemu in domoljubnemu Thomas Jeffersonu. Že meseca maja 1776. se je zvedelo v kontinentalnem kongresu v Philadelfiji veselo vest, da je narodna konvencija državice Virginia enoglasno sprejela predlogo, da se naj tedanje ameriške kolonijske države odcepijo od Anglije in oprostijo hudega jarma.

Dne 7. junija 1776. je Richard Henry Lee, delegat iz Virginije v državnem kongresu formalno predlagal točko glede proglašenja neodvisnosti; ta predloga je bila z velikanskim navdušenjem sprejeta.

Dne 10. junija je bil v kongresu odbran posebni odbor za sestavo Proglašenja neodvisnosti. Člani tega pripravljalnega odseka so bili: Thomas Jefferson, Benjamin Franklin, John Adams, Roger Sherman in Robert R. Livingston. Pomembo je pri tem, da sta bila dva moža od tega odbora nekaj let kasneje izvoljena tudi predsednikom Zedinjenih držav in sicer John Adams, II. predsednik izvoljen l. 1796. in njegov naslednik Thomas Jefferson, izvoljen l. 1800. Najbolj značilno je pa tudi to, da sta umrla oba ta dva predsednika na en in isti dan in sicer na praznik Proglašenja neodvisnosti 4. julija 1826; prvi je umrl v Quincy, Mass., drugi pa v Monticello, Va., kakor že zgoraj enkrat povedano.

Ta navedeni odbor si je izbral za načelnika Thomas Jeffersona, ker je dobil pri tozadevnem glasovanju v kongresu največ glasov. Jefferson je bil torej naprošen, da naj sestavi besedilo Proglašenja neodvisnosti vsled tega, ker se je baš njega smatralo za najbolj zmožnega in veščega. Boljšega moža ni bilo treba zato iskati. V Jeffersonu je bilo srce samo za osvoboditev, ali neodvisnost ameriškega ljudstva. Njemu se ni bilo treba dolgo mučiti s sestavo te važne proklamacije kajti pri pisavi mu je narekovalo in vodilo njegovo roko to, kar je v srcu čutil in želel.

Ako prečitate torej Thomas Jeffersonovo Proglašenje neodvisnosti, morate izpreveditи, da je bil Jefferson mož na svojem mestu, mož velikan, modrijan, ker je proglašenje v tako vznesenih stavkih sestavil. Razen par malih dostavkov se je Jeffersonovo besedilo Proglašenja neodvisnosti sprejelo in enoglasno v kongresu odobrilo.

Ta originalni Jeffersonov rokopis na pergamentu se skrbno hrani sedaj v državnem departmentu v Washingtonu, ker se ga smatra najbolj dragocenim listinam, kar jih imajo Zedinjene države.

Iz hvaležnosti in spoštovanja do tega velikega ameriškega rodoljuba se mu je postavilo po raznih mestih že številno spomenikov; najlepši spomenik Jeffersona stoji v Clevelandu, O. pred okrajnim sodnijskim poslopjem. Poleg tega nosi v Zedinjenih državah 43 mest in trgov Jeffersonovo ime in veliko okrajev; prav v vsakem mestu je najti dalje Jefferson ceste, trge, parke, šole in razne druge javne zavode, ki bodo pričali po imenu še poznim rodovom o očetu in stvaritelju Proglašenja neodvisnosti. Časten mu torej spomin in slava!

Veroizpovedanje in poklici predsednikov Zedinjenih držav.

Zelo značilni in pomembeni so podatki o veroizpovedanju in poklicih predsednikov Zedinjenih držav. Kar se tiče prve točke, moramo žal povdarjati, da ta visoka čast ni dosegla dosedaj še nobenega katoličana, to pa skoraj gotovo vsled tega, ker razna druga veroizpovedanja prevladujejo našo katoliško vero po številu prebivalstva. Katoličanov nas je tu okoli 25,000.000 drugih verhikov raznih sekt pa 75,000.000.

Med ljudstvom se govori, da glasom ustave ne more postati noben katoličan predsednik Zedinjenih držav, kar pa ni resnica. — Predsednik, ali vrhovni uradnik naše Unije je lahko vsakdo, če je za to zmožen in če ga ljudstvo izvoli. Na njegovo versko mišljenje se pri tem prav nič ne ozira.

Katoličani so pa vseeno že dosegli najvišje državne ali politične službe v zgodovini Zedinjenih držav; tako smo imeli katoliki že več sodnikov najvišjega vrhovnega sodišča pri vladi v Washingtonu, dosti članov kabineta, številno senatorjev, kongresnikov, guvernerjev, županov i t. d. Dandanes je katoličan prvomestnik vrhovnega zvezn. sodišča in sicer Hon. Edvard I. White, član tega sodišča je tudi Hon Jos. McKenna; privatni tajnik našega predsednika Woodrow Wilsona je katoličan Mr. Tumulty.

Najbolj bogati ali premožni mož ki je tudi podpisal dne 4. julija 1776. v Philadelfiji, Pa. Proglašenje neodvisnosti je bil katoličan, — znani Charles Carroll, iz Carroltona, Md.

Od prvega predsednika George Washingtona l. 1789. do danes štejejo Zedinjene države že 27 predsednikov. Od teh je bilo po veri 8 prezbiterijancev, 7 episkopalcev, 4 metodisti, 4 unitarci, 2 reformirana Holandca, 1 liberalec in 1 disciplist.

Imena teh so označena zdolej po vrsti.

Glede poklica ali stanu naših predsednikov jih deli statistika v dve vrste in sicer se navaja njih poklic v mladosti in v poklic tedaj, ko so bili izvoljeni predsednikom. Od teh 27 predsednikov je bilo v svoji mladosti 14 odvetnikov, 5 profesorjev, 3 vojaški častniki, 2 krojača, 1 zemljemerec, 1 publicist in 1 farmerski hlapec. Ko so bili pa izvoljeni ti predsednikom so se stanovi (poklici) sledeče izpremenili: 19 odvetnikov, 3 državniki, 2 vojaška častnika, 1 javni uradnik, 1 planter in 1 farmer.

Tukaj podajemo po vrsti razdeljeno tabelico, ki nam kaže veroizpovedanje, dalje mladostni poklic in poklic ob času izvolitve teh 27 predsednikov in sicer:

1.) George Washington, episkopalec, zemljemerec, planter.

2.) John Adams, unitarec, prof., odvetnik.

3.) Thom. Jefferson, liberalec, odvetnik, odvet.

4.) James Madison, episk., odvetnik, odvet.

5.) James Monroe, episk., odvetnik, državnik.

6.) John Q. Adams, unitar., odvetnik, odvet.

7.) Andr. Jackson, prezb., odvetnik, odvet.

8.) Mart. V. Buren, reform., odvetnik, odvet.

9.) Wm. H. Harrison, episk., častnik, farmer.

10.) John Taylor, episk., odvet., odvetnik.

11.) James Knox Polk, prezb., odvetnik, odvet.

12.) Zacharija Taylor, episk., častnik, častnik.

13.) Millard Fillmore, unitar., krojač, odvetnik.

14.) Franklin Pierce, episkopal., odvetnik, odvet.

15.) James Buchanan, prezb., odvetnik, odvet,

16.) Abraham Lincoln, prezb., farm. pomoč., odvetnik.

17.) Andrew Johnson, metod., krojač, državnik.

18.) Ulysses S. Grant, metod., častnik, častnik.

19.) R. B. Hayes, metod., odvetnik, odvet.

20.) James A. Garfield, discipl., prof., odvetnik.

21.) Chester A. Arthur, episk., prof., odvetnik.

22.) Grover Cleveland, prezbit., prof., odvetnik.

23.) B. Harrison, prezbit., odvetnik, odvet.

24.) Mc Kinley, metod., odvet., odvetnik.

25.) Theodore Roosevelt, reformist, publicist, javni uradnik.

26.) Wm. H. Taft, unitarec, odvetnik, odvet.

27.) Woodrow Wilson, prezb., prof., državnik.

Znamenita ameriška slika.

Kakor v Evropi, tako imamo tudi v Ameriki številno umetnikov, — kiparjev in slikarjev, ki so nam ustvaril že dosti krasnih del, — spomenikov in slik, da bi se ohranilo v njih med ljudstvom več ljubezni do domovine in spoštovanja do naših slavnih mož.

Gotovo najbolj znamenita ameriška patriotična slika je slika z imenom "The Spirit of 1776." (Navdušenje z leta 1776). Umestno je torej, da spregovorimo sedaj, ko se bo obhajalo 140 letnico rojstva naše mogočne Unije par besed, ali da bolj seznanimo cenj. čitatelje, o zgodovini in pomenu te znamenite slike. — To sliko je naredil Archibald M. Willard iz Clevelanda, O., ki živi še dandanes.

Marsikdo izmed vas ima morda doma kak stenski koledar s to sliko. Slika je sicer zelo priprosto izdelana, — a ima globok pomen in veliko zgodovinsko tradicijo za našo novo domovino. Slika "The Spirit of 1776" nam predstavlja tri moške, ki ponosno korakajo skupaj v eni vrsti z bojnega polja. Srednji mož v tej skupini je že sivolasi starček, ki ponosno stopa naprej, udarjajoč na boben, viseč mu spredaj na rudeči oprti, ki je pri sklepu označena s črkama U.S. Srajco ima belo, na prsih odprto, višnjev telovnik in rumenkaste "khaki" hlače. Sivi dolgi lasje so mu v vetru malo zmršeni. Ako pogledamo v obraz tega 70 l. starčka, vidimo, kako ponosno in zadovoljno se drži na smeh, ker stopa pred zmagovitim oddelkom ameriških vojakov, ki so premagali Angleže. Njegove oči gledajo kakor oči orla bistro in ponosno naprej. Poleg njega na levi koraka mož, kakih 45 let, ki piska "Jankee Doodle" arijo na piščalko, v enakomernem koraku stopajoč poleg svojih dveh tovarišev. Čelo ima obvezano z belo ruto, in videti je znak krvi vsled zadobljene rane. Ta mož ima višnjev suknjič, belkasto srajco in rujave hlače. Na desnem čevlju mu je videti pri palcu malo odprtino iz koje se kaže barva rudeče nogavice: nad njim pa ponosno plapola velika ameriška zvezdnata zastava. Na desni strani v tej skupini stopa 17. letni mladenič, ki udarja neumorno na manjši boben. Ta deček je oblečen jednako, samo da nosi na glavi višnjevo čepico, na nogah pa visoke škornje. Najbolj pomenljivo pri tem dečku je, ker zre tako resno glavnemu bobnarju, ali svojemu sivolasemu tovarišu v obraz. Na levi strani pri kraju leži pred temi moškimi bled in ranjen vojak ob strtem kolesu voza. Videč prihod vračajočih se Američanov, ki so zmagali, — pozdravlja z desno čepico v roki prihajajoče tovariše, zadej pa nese nek ameriški vojak na desni rami puško; sledi še več pušk. To je kratek, in ves opis te zgodovinske in znamenite slike, katero je najti skoro v vsaki ameriški hiši.

Povedali smo že, da je mojster te slike Archibald M. Willard, živeč v Clevelandu, O. Letos je ta mojster, ali umetnik dosegel svoje 80. leto.

Ko se je vršila letos dne 3. junija v Chicagu velika patrijotična parada, je tozadevni odbor povabil Mr. Willarda iz Clevelanda, da si je isto ogledal. V tej paradi je bila tudi živa slika, predstavljajoča "The Spirit of 1776" katero je Mr. Willard sam sestavil in uredil, da so bile predstavljajoče osebe na svojem mestu oblečene.

Naravno, da so razni časnikarski poročevalci Mr. Willarda, kot častnega gosta te patrijotične prireditve v Chicagu obiskavali in izpraševali, kako in kedaj je to sliko dovršil? Mr. Willard je dal zastopnikom časnikov radevolje potrebna pojasnila o tej sliki in o svojem življenju.

Stvaritelj slike "The Spirit of 1776", Mr. Willard, je bil rojen pred 80 leti v Wellington, O. V svoji mladosti se je oprijel kot 19. l. star mladenič kolarskega pleskarstva, ali barvanja vozov. Ker ga je tudi slikanje portretov zelo veselilo, se je hodil učit nekaj časa k nekemu znanemu slikarju; največ prakse v slikanju si je pa pridobil sam. Tedaj so imeli farmerji v Wellingtonu in okolici svoje vozove vse okusno okrašene in slikane, kar je bilo delo mladega Archibalda Willarda. Slikal je na farmerske vozove razne skupine znanih krajev, ladje, in portrete Washingtona, Franklina in drugih znanih ameriških domoljubov.

Leta 1876, ko se je vršila v Philadelphiji 100 letnica Proglašenja neodvisnosti je živel Willard v Clevelandu. Istočasno je delal ta umetnik razne resne in smešne karikature za nek list; pri tem mu je šel Mr. Rider, fotograf na roke, da se je spravilo njegova umetniška dela v javnost, ali v razne liste. Willardova slika "The Spirit of 1776" je bila istočasno najprvo priobčena v nekem listu kot karikatura. Posnel jo je iz neke skupine muzikantov v nekem malem selu blizu Clevelanda povodom neke patrijotične slavnosti. Ker se je vsem ta, sprva majhna slika oziroma karikatura zelo dopadla, se je odločil Willard, da naredi večjo, ki naj bi bila kod pravi simbol ameriškega domoljublja. In posrečilo se mu je to.

Da dovrši oljnato večjo sliko je vzel za model sledeče osebe: Starčka je predstavljal njegov oče, Rev. Samuel R. Willard; ta je umrl še pridno je bila cela slika dovršena; za dečka, ki bobna na sliki, mu je služil 17. letni sin generala Devereaux-a. Samo ostalega moža piskača na piščal si je izbral iz prave sredine; ta model je bil v resnici piskač Hugh Mosher, po poklicu farmer, ki je bil dodeljen pri Wellington godbi. V Wellingtonu se je mudil Mosher sleherno leto na "Decoration Day", ker je sodeloval pri svoji godbi od jutra do večera; torej se mora smatrati na gori označeni sliki samo piskača pravi osebi, ki je na isti upodobljena, ostali dve osebi si je pa Willard pri slikanju izbral iz domačega kroga.

Žrtve praznovanja 4. julija.

Prevelika navdušenost pri praznovanju največjega ameriškega praznika (4. julija) je zahtevala tekom let žal že na tisoče in tisoče žrtev. Največ nesreč se je pripetilo po velikih mestih pri streljanju, ali pa pri spuščanju raket.

Razne državne in mestne oblasti so prišle končno do spoznanja, da je treba pri tem nekaj ukreniti za varnost pri praznovanju 4. julija. Skoro vse povsod je sedaj ta dan strogo prepovedano streljanje s samokresi ali možnarji, istotako se ne sme tudi po mestih več spuščati raket ali metati na tla kake eksplozivne stvari. To je bila vse hvale vredna in umestna prepoved, kajti zadnje leto se je število teh nesreč že znatno zmanjšalo.

Četrti julij naj bi se praznoval s pravim patriotičnim občutkom, — pred vsem pa na varen način. Dolžnost Američana je, da da svoje življenje za svojo domovino, kadar je ista v nevarnosti, — nespametno je pa doprinašati na oltar domovine žrtve pri obhajanju kakega praznika.

Lansko leto se je na ta dan največ nesreč pripetilo v mestu New York in Philadelphia. Samo v New Yorku in okolici je bilo ta dan 13 oseb do smrti ponesrečenih, 272 pa nevarno ranjenih; v Philadelphiji je bilo 280 takih slučajev.

Leta 1907. je bilo v Chicagu pri praznovanju 4. julija ubitih 16 oseb in 151 ranjenih; l. 1908. — 12 ubitih in 202 ranjena; lansko leto (1915) se je pa to število skrčilo že samo na 8 slučajev nesreč.

Bodite torej pri praznovanju bližajočega se praznika Proglašenja neodvisnosti zelo oprezni in previdni!

Dva znamenita praznovanja 4. julija.

Dne 4. julija 1848. se je dan Proglašenja neodvisnosti prav na slovesen način praznovalo v Washingtonu, D. C. Ta dan se je podpisalo namreč mirovno pogodbo z Mehiko in se je ravno isti dan tudi položilo temeljni kamen Washingtonovega spomenika, ki je najvišji spomenik na svetu. Sprva se je nabiralo prostovoljne doneske za ta spomenik med ljudstvom; nabralo se je pa komaj dobro tretjino za to; šele leta 1881. je državni kongres dovolil primankljaj da se je zamoglo ta zgodovinski spomenik dograditi. Washingtonov spomenik je veljal okoli 3 milijone dolarjev in je visok 556 čevljev.

3 leta kasneje, ali 4. julija 1851. se je vršila tudi v Washingtonu velika patrijotična slovesnost, ko je tedanji predsednik Fillmore položil vogelni kamen za zgradbo dveh velikih dostavb iz belega marmorja pri državnem kapitolu.

Tedaj se je zbralo pri tej slovesnosti številno državnikov, diplomatov in ljudstva; slavnostni govor je držal pri tej priliki najboljši govornik, kar so jih imele dosedaj Zedinjene države Daniel Webster, ki je bil kasneje tudi državni tajnik. Pri tej slovesnosti je bilo tudi nekaj takih gostov navzočih, ki so se vdeležili dne 18. sept. 1793 slavnosti polaganja vogelnega kamna za državni kapitol v Washingtonu.

NAJSTAREJŠI REVOLUCIONARNI VETERAN IZ WASHINGTONOVE DOBE

Najstarejši revolucionarni veteran iz Washigtonove dobe, ki se je tudi udeležil tedanje vojne je umrl dne 26. marca 1868 v Noble okraju, Ohio; to je bil 104 leta stari John Gray. Bil je eden izmed prvih naseljencev te države. Nekaj let pred svojo smrtjo je dobival od vlade $500. — pokojnine, katero mu je v kongresu izposloval tedanji general John A. Bingham.

Oče tega veterana je bil v vojni pri Stillwater, Ohio vsled česar je prevzel prostovoljno njegovo mesto komaj 16 let stari John Gray in je služil pri vojakih do konca tedanje revolucionarne vojne.

Otvoritev ljudskih šol v Belgradu.

"Az Est" objavlja obširen popis o otvoritvi in organizaciji ljudskih šol v Belgradu. Iz dopisa posnemamo: Šolskih knjig otroci nimajo, prihajajo le s tablicami, kiso jih brezplačno dobili. Šolske sobe so prenatrpane. Na vsakih vratih se nahaja dvojezični nemško - hrvatski napis. Sobe so priprosto urejene. Ogledal sem si jih. N. pr. v III. razredu nad katedrom je napisano: 2. Maerz, Vormittag 65 Maedchen, Nachmittag 66 Knaben. Nato je označen učni red n. pr. Montag: 8—9 Unterichtssprache (Nastavni jezik), — Schoenschreiben (Krasopis), Zeichnen (Crtanje), Religion (Vjeronauk). V III. in IV. razredu se nahajajo tudi slike; na levi Conrad Hoetzendorfova, v sredi cesarjeva, na desni feldmaršala Friderika. Učiteljica pripoveduje, da je poduk jako težaven, in sicer ne ravno radi tega, ker se morajo otroci učiti latinice, temveč ker so v dolgem času zanemarjenosti skoro vse pozabili, tako da jim še v IV. razredu delajo najenostavnejši računi velike težave. Od izbruha balkanske vojne sem so uživali srbski otroci le 8—10 mesecev rednega pouka. V Dušanovi ulici se nahajata nemška in madžarska šola. Pozneje se bo tudi v srbske šole uvedla nemščina in madžarščina.

Raskošni ljudje pospešujejo s svojim nečimernim življenjem blagostanje pogrebnikov.

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048

Od ustanovitve do 1. junija 1916 skupna izplačana podpora **$1,162.041.77.**

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: Paul Schneller, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago, St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Clveland, O.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rems, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Av., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhič, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago, St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:
Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B. St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311—3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Frančič, 318 Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:
Mihael Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:
Joseph Russ, 6712 Bonna Ave. N. E. Cleveland, Ohio.
Frank Svete, 38—10th St., North Chicago, Ill.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":
Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Iz urada glavnega tajnika K. S. K. Jednote.

IMENA UMRLIH ČLANOV IN ČLANIC.

Naznanilo ases. štev. 7-16, za mesec julij 1916.

12806 Lovrenc Miller, star 43 let, član dr. sv. Štefana 1, Chicago, Ill. umrl 30. maja 1916. Vzrok smrti: Naduha in otekla pljučna mrena. Zavarovan za $1000.00. Pristopil k Jednoti 12. marca 1908. R 34.

780 Alojzij Malnich, star 61 let, član dr. Vit. sv. Jurija 3, Joliet, Ill. umrl 25 maja 1916. Vzrok smrti: Črevesni rak. Zavarovan za $1000.00. Pristopil k Jednoti 17. junija 1897. R. 28.

999 Frank Robida, star 46 let, član dr. sv. Jan Krstn. 14, Butte, Mont. umrl 13. maja 1916. Vzrok smrti: Vodenica. Zavarovan za $1000.00. Pristopil k Jednoti 17. junija 1897. R. 28.

876 Marija Debelak, stara 57 let, članica dr. sv. Jožeja 21, Federal, Pa., umrla 24. maja 1916. Vzrok smrti. Samomor. Zavarovana za $500.00. Pristopila k Jednoti 1. jan. 1901. R. 40.

9581 Anton Benkovič, star 37 let, član dr. Vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill. umrl 27. maja 1916. Vzrok smrti: Srčna bolezen. Zavarovan za $1000.00. Pristopil k Jednoti 26. aprila 1906. R. 26.

11543 Josip Lobe, star 33 let, član dr. sv. Jan. Krstn. 60, Wenona, Ill. umrl 28. maja 1916. Vzrok smrti: Povožen na železničnem tiru. Zavarovan za $1000.00. Pristopil k Jednoti 14. maja 1907. R. 24.

3766 Barbara Juranič, stara 50 let, članica dr. sv. Barbare 92, Pittsburg, Pa., umrla 17. maja 1916. Vzrok smrti: Srčna bolezen. Zavarovana za $1000.00. Pristopila k Jednoti 3. sept. 1908. R. 42.

IMENA POŠKODOVANIH IN OPERIRANIH ČLANOV IN ČLANIC.

3437 Vojtek Gornik, član dr. sv. Družine 5, La Salle, Ill., izgubil levo oko 25. marca 1916. opravičen do podpore $250.00.,

1668 Mihael Smalcel član dr. sv. Petra 30, Calumet, Mich., operiran 8. maja 1916. Opravičen do podpore $50.00.

1211 Anton Ramušek, član dr. sv. Jan. Krstn. 20, Ironwood, Mich., operiran 11. aprila 1916. Opravičen do podpore $50.00.,

9171 Andrej Korenčan, član dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, operiran 22. marca 1916. Opravičen do podpore $50.00.

17217 John Murata, član dr. sv. Srca Jezusovega 54, Chisholm, Minn. Poškodovan 4. febr. 1916. Opravičen do podpore $100.00 za izgubo prstov na desni nogi.

18953 Emil Obrovac, član dr. Vit. sv. Mihaela 61, Youngstown, Ohio. Izgubil štiri prste na desni roki 20. nov. 1915. Opravičen do podpore $200.00.

7351 Terezija Železnikar, članica dr. sv. Antona Pa. 72, Ely, Minn., operirana 17. marca 1916. Opravičena do podpore $50.00.

NOVO DRUŠTVO SPREJETO.

Dr. Mar. Čist. Spoč. 160, Kansas City, Kans., 7733 Geršič Marija 16, 500. — 7734 Jelene Marija 20, 1000. — 7735 Sedlak Marija 25, 1000 — 7736 Pintar Julija 28, 1000. — 7737 Klepec Neža 30, 1000. — 7738 Volf Marija 30, 1000. — 7739 Jakobčič Ana 30, 250. — 7740 Merle Ana 32, 1000. — 7741 Hiblar Franca 34, 1000. — 7742 Rodina Julija 34, 1000. — 7743 Malnar Veronika 42, 1000. — 7744 Trgovčič Neža 42, 500. — dr. spr. 22. jun. 1916. Dr. št. 12. članic.

Uradno se naznanja, da se prične polletno zborovanje glavnih uradnikov in nadzornikov K. S. K. Jednote v glavnem uradu dne 17. julija 1916 od deveti uri dopoldne. Seje se vdeleže sledeči uradniki: Predsednik, tajnik, blagajnik in pet nadzornikov.

Cenjena društva, ki imajo kako prošnjo ali pritožbo za predložiti odboru v presojo, naj blagovolijo to naznanilo vpoštevati in poslati prošnje, nasvete ali pritožbe na urad Jednote do zgoraj imenovanega dne.

Vse prošnje, nasveti ali pritožbe, bodisi od strani društva ali kacega posameznega člana ali članice morajo biti potrjene od društ. predsednika(ice), tajnika(ice) in zastopnika(ice), ter opremljene z društvenim pečatom. Na pisanje, ki ne bode uradno potrjeno od društvenega odbora, se ne bode oziralo.

Društvene tajnike in tajnice prosim, da mi v najkrajšem času pošljejo mesečna poročila za mesec junij, zastopniki(ice) pa denar v pokritje ases., da zamorem pravočasno izdelati šestmesečni račun v predložitev gg. nadzornikom.

Z bratskim pozdravom,
Glavni urad K. S. K. Jednote, 22. junija 1916.

Jos. Zalar,
gl. tajnik.

IZ URADA DUHOVNEGA VODJE K. S. K. J.

Čas velikonočne spovedi je že pretekel; vsled tega tem potom še enkrat opominjam tajnike(ice) vseh društev K. S. K. J., da mi nemudoma poročajo o izidu velikonočne spovedi **in sicer najkasneje do 15. julija t. l.**, da mi bo mogoče o tem predložiti skupno poročilo glavnim uradnikom na bližajoči se polletni seji.

Poročilo naj bode uradno. V obliki pisma naj poroča vsak tajnik ali tajnica o svojem društvu. Imena onih članov, ki niso opravili svoje spovedi, naj bodo v tem poročilu označena. To uradno poročilo naj se da tudi potrditi od domačega župnika, predno se odpošlje na duhovnega vodjo; ne zadostuje namreč, da mi tajnik(ica) pošlje samo spov. listke brez vsacega drugega poročila.

V obče in splošno zahtevam v tem oziru več vestnosti.

Sobratski pozdrav,
Rev. Jakob Černe, duhovni vodja K. S .K. J.

Joliet, Ill., 20. junija 1916.

Šolsko leto slovenske farne šole sv. Jožefa se je zaključilo 16. t. m. Kot običajno se je zaključek letošnjega šolskega leta praznoval najsijajnejše zadnjo nedeljo popoludne, ker je šolska mladina priredila pod nadzorstvom č. duhovščine in č. šolskih sester nad vse hvale vredno predstavo v Sternovi dvorani.

Nastop naši šolarjev in šolaric pri omenjenej prireditvi in predstavi je bil tako lep in časten, da se skoraj ne da popisati. Marsikatera solza veselja je zaigrala v očeh staršev, gledajoč nedolžno deco, ki se je na odru obnašala, kakor pravi izurjeni in izvežbani igralci in igralke. Občudovanja vredni so bili tudi mladi govorniki in govornice. Iz vsega je bilo sklepati, da so imele č. šolske sestre učiteljice precej opravila, pri izvežbanju marljive mladine.

Po dokončani predstavi je naš č. g. župnik Rev. John Plevnik razdelil spričevala lepopisja (Palmer), vsem onim, ki so jih s svojim trudom dosegli. Bilo jih je precej veliko število in vsakteremu, ki je spričevalo prijel, se mu je na obrazu čital znak veselja in radosti. Nato je g. župnik razdelil spričevala šolarjem in šolaricam, ki so dokončali osmi razred. Veselje je bilo gledati graduante s kakšno radostjo in ponosom, so prejemali spričevala, naposled je g. župnik razdelil še spričevala onim, ki so dovršili trgovski tečaj. Ta tečaj so dovršili: Anton Stefanich, Frank Butala, Mary Stonich, Ana Legan, Josipina Šetina in Amalija Klepec.

Ko je č. g. župnik razdelil omenjena spričevala je v krasnem govoru opominjal graduante, na nauke, ki so jih prejeli od svojih staršev in v šoli od učiteljev in učiteljic, "Dokončali ste šolsko težko življenje", — rekel je č. g. govornik, — "toda čaka Vas težavna in nevarna šola življenja. Do sedaj ste bili pod nadzorstvom Vaših ljubih staršev, učiteljev in č. učiteljic, toda sedaj ko ste dokončali šolsko življenje in se bodete podali med svet, nastopili bodete nevarna pota. Spominjajte se in držite se naukov, ki ste jih prejeli od svojih staršev, učiteljev in učiteljic. Ne storite nobenega koraka, ki bi si ga ne upali storiti v slučaju, da bi bili navzoči Vaši dobri stariši, gospodje ali sestre. Bodite vedno pokorni in pošteni kjerkoli bodete delali. S tem bodete napravili sami sebi lep ugled, vašim starišem, učiteljem in učiteljicam, ter celi slovenski župniji in šoli sv. Jožefa pa čast in spoštovanje. Bog vas blagoslovi in varuj na poti vašega življenja!"

Tako nekako je č. g. župnik končal svoj govor, govor, ki je bil velikega pomena in važnosti in je upati, da ostane graduantom vedno v spominu in da se bodo po njem ravnali.

Slavnost zaključka lotošnjega šolskega leta naše farne šole ostane za vedno z zlatimi črkami zapisana v knjigi slovenske zgodovine jolietske naselbine. In zakaj? Zaradi tega, ker ravno s zaključkom letošnjega leta se je prvikrat, kar obstoji slovenska farna šola sv. Jožefa poslalo med svet šest mladih moči izučenih v trgovskem oziru. Kdo bi si mislil in kedo bi kaj takega pričakoval? Toda vse je mogoče na svetu, kjer vladata trud in dobra volja. In to nam dokazujejo mladi gospodje in gospodične, ki so s svojim trudom in požrtvovalnostjo dokončali trgovski tečaj.

Mogoče bode kateri mislil, ali rekel: to je prazna hvala! Kaj je potrebno otroka pošiljati v šolo, kjer se bode učil knjigovodstva, stenografije, igrati na pisalni stroj in drugo? Tako učenje je nepotrebno... Kolike važnosti in koristi je ravno trgovska šola, zna ceniti vsakteri, ki je katerikrat iskal kako delo pri kakšni trgovini ali pisarni. Izobrazba v trgovskem oziru, je v Ameriki dandanes jako potrebna in koristna, ter je visoko cenjena. Za vzgled Vam hočem navesti slučaj, ki sem ga osebno doživel pred tednom dni nazaj. Bil sem po gotovih opravkih pri okrožnem sodišču v tukajšnjem mestu. V sodnijski sobi, kjer se je vršila obravnava, radi nekega zemljišča, bila je navzoča tudi šolarica gč. Josie Šetina, ki ravno dokončala trgovski tečaj v naši farni šoli sv. Jožefa. Imenovana graduatinja je zasledovala celo sodnijsko obravnavo in stenografirala vse, kar se je govorilo pri obravnavi. Ko sem podpisani pokazal, stenografijski zapisnik odvetnikom, zbranim v sodijski sobi in omenil, da se je gdč. Josipina Šetina učila v slovenski farni šoli, se ti gospodje niso zamogli načuditi, ker so mislili, da se v farnih šolah kaj tacega ni mogoče naučiti. Priznali so, da je to napredek naše fare, in častno delo za našo mladino.

S tem je pokazala učenka, gdč. Josipina Šetina, da je zmožna nastopiti službo stenografistinje in je rešila čast trgovske šole sv. Jožefa. In kakor je omenjena učenka pokazala svojo zmožnost, sem uverjen, da tudi ostali, ki so dovršili to šolo, so sposobni nastopiti službo in isto opravljati v zadovoljnost gospodarja. Vsa čast mladim graduantom!

Marsikateri izmed bivših učencev in učenk naše farne šole je že zaposlen pri raznih podjetjih. Povsod so pohvaljeni, kot dobri, pridni in pošteni uslužbenci. Povsod se jih pripoznava kot vzorne in marljive delavce. Zaradi tega bodo tudi naši novi graduanti brez posebnega truda dobili lepe službe, kjer bodo lahko pokazali njih zmožnosti in učenost, katero so prejeli v farni šoli sv. Jožefa.

Ne smem pozabiti, da trije naši dični fantje, tudi bivši učenci naše šole, so ravnokar dospeli na počitnice iz višjih šol, ali "univez". Gospod John Grahek, ml. sin blagajnika K. S. K. Jednote, je dokončal svoja štiri leta na univerzi in prejel spričevalo ali diplomo geometra — civil. inženerja; drugi je g. Josip Uršič, ki študira za zdravnika in tretji g. Mihael Malovrh, ki se uči za odvetnika. — Hvale vredno je, da vsi so trije gospodje člani sv. Jožefa št. 2 K. S. K. Jednote.

Iz tega se lahko sklepa, da je naša slovenska farna šola sv. Jožefa vse časti in hvale vredna in da se mladina, ki v to šolo pohaja z marljivostjo in trudapolnim delom povspne do častnih ciljev omike in izobrazbe. Vsa čast gg. duhovnikom in č. šolskim sestram ki oskrbujejo šolo in se trudijo z mladino v šoli, da ko dokonča šolsko dobo, dela čast in ponos celi slovenski naselbini.

Fantom in dekletom pa, ki so dobili izobrazbo v domači šoli bi priporočal, da bi nikdar ne pozabili na dobrote in koristi, ki so jih v šoli od njih učiteljev in učiteljic prejeli, ter da bi se z veseljem hvaležno spominjali na šolska leta, ter delali tudi na to, da se čim prej ko mogoče postavi farno dvorano, kjer se bodo lahko shajali ob raznih prireditvah, slavnostih i t. d. Torej mladina na noge! Kar nas je starejših Vam hočemo stati ob strani in pomagati.

Vsem Slovencem najlepši pozdrav!

Jos. Zalar.

SLOVENCI IN HRVATJE V JOLIETU IN OKOLICI POZOR!

Četrti julij ali praznovanje neodvisnoshti se bode letos obhajalo v Jolietu z največjo slavnostjo. Različne priprave v ta namen se pripravljajo in kakor vse kaže, bode praznovanje 4. julija presezalo vse do sedaj vršeče se prireditve in slavnosti. Pričakuje se, da se bode parade vdeležilo okrog 25,000 ljudi od blizu in daleč.

In ker sem podpisani član pripravljalnega odbora za imenovano slavnost, radi tega tem potom prosim in vabim vsa slovenska in hrvatska društva kakor tudi vse posamezne Slovence in Hrvate, da se blagovolijo parade dne 4. julija vdeležiti. Amerikanski svet pričakuje vdeležbe tudi od naše strani in da pokažemo zvestobo naši zvezdnati zastavi, ter da se pokažemo kod narod, ki ve, zna in tudi visoko ceni ameriško svobodo. Vsled tega bi priporočal, da bi se cenjeni rojaki Slovenci in bratje Hrvatje parade v polnem številu vdeležili in pokazali, da čeravno smo otroci slovenske in hrvatske matere, smo enaki drugorodcem v enem kakor tudi v druzem oziru.

Priliko imamo pokazati kaj smo in koliko nas je. Ako porabimo to priložnost in pokažemo, da smo hvaležni zvezdnati zastavi in novi domovini, bodemo istočasno pokazali, da se zavedamo ameriške dolžnosti kot pravi ameriški državljani.

Če se zberemo in vdeležimo v velikem številu imenovane parade, kar popolnoma lahko storimo, samo nekoliko dobre volje je treba, s tem ne bode le vsako posamezno društvo ali vsaka posamezna oseba, ki se bode parade vdeležila, dobila ugled, marveč ugled in častno spoštovanje bode dobila cela naša slovenska in hrvatska naselbina in cel narod po širni Ameriki.

Še enkrat polagam na srca vsem da bi se v polnem številu slavnosti vdeležili, da se enkrat skupno pokažemo kako močni smo.

Čuje se, da bodo v paradi vse narodnosti v Jolietu zastopane, zaradi tega bi ne bilo lepo, če bi se Slovenci in Hrvatje ko nas je domalega kot listja in trave ne pokazali kakšni ljudje smo.

Ne zamudimo prilike, ki je pred nami, da lahko pokažemo da nikakor nočemo in tudi ne zaostajamo za drugimi narodi.

Upajoč, da se bode moj poziv vpošteval in da se zberemo 4. julija v ogromnem številu, kar bode v čast in ponos naši naselbini,
beležim spoštovanjem in rodoljubnim pozdravom
JOSIP ZALAR.
JOLIET, ILL., 22. junija 1916.

Sklad "Glasila K. S. K. Jednote" ozir. K. S. K. J.

za ranjence in sirote padlih žrtev v stari domovini.

III. Izkaz.

Društvo sv. Jožefa št. 12 K. S. K. J. Forest City Pa.	$30.00
Društvo sv Ane štev. 120, K. S. K. J., Forest City, Pa.	20.00
Rev. Jakob Černe, duhovni vodja K.S.K.J. v Sheboygan Wis.	10.00
Društvo sv. Jožefa št. 7 K.S. K.J. Pueblo, Colo.	25.00
Pueblo, Colo.:	
Andrej Petros,	10.00
Dr. Joseph F. Snedec	5.00
George Thomas	5.00
John Snedec star.	5.00
John Goršič,	5.00
John D. Butkovič,	5.00
Andrej Gregorič,	2.00
John Germ,	2.00
Frank Grebenc,	2.00
Peter Čulig	1.80
Peter Kočevar	1.00
Louis Jeršin	1.00
Anton Pleše,	1.00
Math Novak,	1.00
George Plut,	1.00
Joseph Russ II.,	1.00
John Kogovšek,	1.00
Frank Čulig,	1.00
Nic Miketič,	1.00
Josip Bedenčič,	1.00
Joseph Papesh,	1.00
Andrew Raspet,	1.00
Dan Vojčič,	1.00
Anton Šukle,	1.00
Josip Miketič,	1.00
Math Jerman,	1.00
Math Cimerman,	1.00
Anton Kralj,	1.00
Jery Simonich,	1.00
Mike Gregorich,	1.00
Anton Prelesnik,	1.00
Peter Perše, ml.,	1.00
Frank Kozlevchar,	1.00
Jos. Anžlovar,	.50
Anton Jaklevich,	.50
John Dremel,	.50
Jos. Bregar,	.50
Ivan Čulig,	.50
Jery Jerič,	.50
Frank Lozar	.50
John Orožem,	.50
John Kerne,	.50
Joseph Fricelj,	.50
Mike Lesar,	.25
Marko Vivoda,	.25
Razni neimenovani člani dr. št. 7 KSKJ.	7.65
Skupaj	$163.95
(Opomba: Skupaj darovano v Pueblo, Colo. od društva sv. Jožefa št. 7 KSKJ. in članov tega društva $103.95)	
II. izkaz v št. 24 "Glasila K. S. K. Jednote"	$130.00
Skupaj	$293.95

Iskrena zahvala društvu št. 12. 120, in 7 ter vsem darovalcem! Živeli!

Uredništvo in upravništvo "Glasila K. S. K. Jednote".

Posnemanja vredno.

Kakor glas vojne trombe, ki kliče svoje junake pod bojni prapor, tako je tudi odmeval glas, ozir. oklie "Zdramimo se!" obelodanjen pred nekaj tedni v našem glasilu po našem vrlem predsedniku sobr. Pavel Schnellerju. Tedaj je naš predsednik v zelo lepih besedah pozval ves slovenski narod v Ameriki, osobito pa še članstvo naše slavne K. S. K. J. da naj priskočijo na pomoč svojim revnim sobratom v stari domovini, ki trpijo že toliko časa bedo radi krute vojne. In glej, ta poziv hvala Bogu ni ostal, glas upijočega v puščavi. Kakor razvidno iz zadnjega poročila našega lista, se je nabralo v to svrho že $130.00 (Današnji izkaz znaša že $293.95. Opomba uredništva.)

Cenjeni mi člani in članice K. S. K. J. in tudi drugi rojaki širom Združenih držav! Pri tem znesku naj pa ne ostane! Glejmo in delujmo nato, da se bode ta sklad zdatno povečal. Neki član je na naši zadnji seji izrazil željo, da naj bi nabrali ameriški Slovenci najmanj $50,000 za ta sklad; jaz pa pravim in želim, da bi se naj nabralo $100.000.

Cenjena društva krajevna naše sl. Jednote! V imenu dobre stvari Vas tudi jaz prosim, da delujmo neumorno in složno v tem oziru. Posnemajte naše društvo sv. Jožefa št. 7 K. S. K. J. v Pueblo, Colo. Naše društvo je namreč sklenilo na svoji redni seji dne 18. t. m. da se naj za ta sklad določi poseben asesment in sicer naj prispeva v ta sklad sleherni član našega društva po 5 centov in to tekom 6 mesecev. Bratje in sestre K. S. K. J. Ta boren 'nikelj' ni sicer dosti; vsakdo ga lahko pogreša, ako skadi v mesecu eno smodko manj, ali pa če spije kozarček pive manj v 30 dneh; a združeni in v skupini pa ti "niklji" dosti zaležejo. Torej se naznanja članom našega društva, da se bode tekom prihodnjih 6 mesecev pobiral posebni asesment po 5c na člana: nadalje je naše društvo tudi darovalo za ta sklad iz svoje blagajne $25.00; ginjen sem bil pa do solz, ko sem pri tej seji videl, kako so se naši vrli člani oglasili s prostovoljnimi doneski, ker se je takoj pri prvi kolekti nabralo še $78.95 poleg darovane svote od društva. (Opomba uredništva: Imena darovalcev so označena v današnjem izkazu.)

Z zaupanjem in ponosom smem že danes omeniti, da bode samo naše društvo nabralo za ta sklad kak tisočak ($1000.) Za začetek smo torej nabrali na tej seji $103.95c in to bomo ponavljali pri vsaki priliki, osebno pa na sejah. Denar, kar ga bode naše društvo nabralo skupaj za ta sklad, bomo tukaj v banki držali obrestonosno vsaj 6 mesecev, ali dokler bomo nabirali; potem ga bomo pa izročili našemu "Glasilu K.S.K. Jednote," da ga bode to svoječasno odpremilo na prava mesto in v prave roke.

Konečno če enkrat apeliram na vse člane in članice našega društva, da se naj kar najbolj mogoče zavzamejo za to plemenito idejo. Pobirajte neumorno med rojaki milodare in iste izročite odboru našega društva; zneski darovane svote in imena darovalcev se bodo točno priobčevala v tem listu.

S sobratskim pozdravom
John Germ, predsednik društva sv. Jožefa št. 7 K.S.K.J.

Šola za fronto.

Kakor posnamemo iz "Korr. des deutschen Lehrervereines", so ustanovili za črnovojnike v Belgiji posebne podučne tečaje. Vsaka kompanija ima svoj šolski odbor in ta določi, kaj se ima poučevati. V nekem bataljonu, kjer so skoro sami kmetje, se poučuje: knjigovodstvo, domačo zgodovino in vojno geografijo, politično in nacijonalno ekonomijo. Podučujejo 3 učitelji in en pravnik.

Ali Boga Stvarnika res ni treba?

Olikanim slovenskim krogom

Spisal:
† ANTON BONAVENTURA
škof.

V Ljubljani: 1905.

Konec zemlje.

Ker smo se pečali z začetkom in razvitkom naše zemlje, poprašajmo še, ali bode zemlje kedaj konec, ali nikoli? Kaj pravi znanost?*)

Kaj pravijo kemiki? Organizmi porabijo mnogo plinastih snovi; množina teh se je že zmanjšala, kar se more pri večjih tudi dokazati, n. pr. pri vodiku, pri kisiku; na zadnje bode teh snovi popolnoma zmanjkalo in ozračja ne bode več, zato pa tudi življenja ne.

Tudi voda se bode popolnoma potrošila, ker je kamenje preveč v sebi popije, in pride čas, da bo popolnoma izpita, kakor je to dokazano o luni, kjer nobene kapljice vode več ni. Onda zamre vse življenje.

Še dalje gredo fiziki. Zemlja se suče okoli svoje osi; toda moč, s katero se suče, počasi pojema; deloma zavoljo etera, kateri se vrtenju ustavlja, deloma radi plime, ki tudi moč vrtenja zmanjšuje; zato se bode zemlja sukati prenehala in več ne bo spremembe dneva in noči, vsaj se tudi luna okoli svoje osi več ne vrti.

Pa tudi solnce bode izgubilo svojo toploto, in svetlobo; ker toploto vedno izžaruje in jo v vsemir pošilja, mora jo o gotovem času potrošiti; onda pa mora življenje na zemlji prenehati.

A še hujše gorje čaka zemljo. Radi etera v vsemiru, kateri po mnenju mnogih učenjakov vrtenje zemlje zadržuje, se sredobežna moč zemlje in drugih planetov zmanjšuje; ker pa privlačna moč solnca ostane nespremenjena, zato solnce zemljo in svoje planete zmeraj bliže k sebi priteguje in jih bode nazadnje popolnoma nase potegnilo, ko bode namreč ta privlačna moč sredobežno moč premagala; planeti in zemlja bodo popadali v solnce in se popolnoma izgubili. Nazadnje bo pa tudi solnce padlo v svoje osrednje telo, in vsa snov sveta bode nazadnje zopet skupa v eni celoti, kakor izpočetka.

Ali se bode pa potem razvoj iz nova začel? Ni mogoče. Res, toplota se pretvori v gibanje in gibanje v toploto; toda pri tej pretvorbi toplote v delo ali gibanje se toplota počasi izgublja; nazadnje se toplota popolnoma povsod zenači; ko se to dogodi, ni nobeno mehanično delo več mogoče, ker, kakor dokazuje Helmholz, se le onda toplota deloma v delo pretvori, ako prehaja iz bolj gorkega telesa na hladneje telo. V prirodi torej mora onda nastati popoln mir, popolna smrt: vesoljstvo se iz svoje zopetne skupne meglene mase, v katero se bode pretvorilo, samo po sebi ne more več razvijati.*) Razvoju bode torej konec, zato mu je bil tudi začetek; ako je bil pa začetek razvoju vesoljne snovi, je bil začetek tudi snovi sami, nikakor pa snov ne more biti od vekomaj: zato smo hvaležni znanosti, ki nam je otvorila vrata, skozi katera zopet v svet stopa srednjeveška trditev o stvarjenju po Božji vsemogočnosti.

Nazadnje pridejo zvezdoznanci in nam prerokujejo možnost, da konec zemlje nastane hipoma: ako bi namreč zemlja trčila v glavo kacega kometa. Skozi rep kometov je zemlja že šla; todi to ji ni nič skodovalo, ker je rep iz jako tanke tvarine. Glava kometova je pa trda, ker ima v sredi železo, kakor naša zemlja. Tak dogodek je mogoč, ker kometi se gibljejo na vse strani, pa presekavajo večkrat pota naših planetov, tudi pot naše zemlje: ako bi bila zemlja onda ravno na onem kraju svoje poti, pa bi trčila ob glavo kometa s strašno silo, hitri tek bi se zaustavil, premenil v toploto in zemlja bi zgorela.

Tako o koncu naše zemlje in vsemira znanost: ali nam ne potrjuje vsega, kar nam o koncu zemlje pripoveduje sv. evangelij in sveti Peter? Seveda pa Bog konec zemlje in osolnčja lahko tudi drugače ali hitreje povzroči.

*) Gander, loc. cit. str. 137. sqq.

*) V Mestnem domu se je drugače trdilo, kakor se čita v "Narodu" št. 7.

II. ŽIVLJENJE NA ZEMLJI.

S početka na zemlji ni bilo organičnih bitij, ni bilo življenja in radi prevelike vročine na zemlji življenje še mogoče ni bilo. Sedaj je pa toliko življenja v prirodi, življenja bujno razvitega v rastlinstvu in živalstvu. Od kod to življenje? Od kod to raznovrstno življenje? Poglejmo, kaj pravi znanost in ali je Bog res nepotreben?

1. Začetek življenja.

V organičnih, to je živih bitjih so ravno tiste snovi kakor v neorganičnih, neživih bitjih, le v manjšem številu in pa v mnogo bolj sestavljenih celotah. Najbolj ednostavno organično, živo bitje je stanica, to je majhen mehurček, čigar drobna kožica zastira sluzavo tekočino (protoplazmo); v tej tekočini se nehaja še stanično zrno kot bistven del pri razploditvi življenja; vendar pa ni treba ravno, da mora snov, ki je v zrnu, strnjena biti v obliki zrna, more tudi razlita biti po stanici. Stanica je torej sestav iz mnogih delov, tudi mnogovrstna spojina iz raznih kemičnih prvin. Ona je živa, ima gibanje znotraj iz sebe, da raste in se razmnožava. Tu ima bitno vlogo stanično zrno in njegova snov, ki se razdeli tako, da vsak del postane zopet zrno nove popolne stanice.

Tako razlaga stanico in pojav življenja sedanja znanost in sicer vsled natančnega preiskavanja. Nastane vprašanje: od kod prva stanica in prvo življenje? Sedaj je znanstveno gotovo, da to bitje nastane le iz živega bitja, stanica iz stanice, stanično zrno iz stanišnega zrna. Od kod prva stanica, prvo življenje?

Bogotajni prirodoslovci so si prizadevali, dobiti nižja samostalna živa bitja, češ, da po takih bi se laglje prišlo iz neorganične, nežive tvarine do organizma in življenja. Večkrat so že veselo zagnali krik, da so dobili živa bitja ne še v stanici osredotočena, ali pa stanice brez staničnega zrna; to naj bi bil prirodni prehod iz nežívljenja v življenje. Toda veselje je bilo vselej prenaglo.

Pri polaganju severnoatlantiškega brzojava so menili, da so našli davno iskano organično pratvarino brez notranje osnove. Privlekli so namreč iz morja neko morsko blato. Huxley je to "prablato" opisal kot "male organične kepice brez zrna in brez notranje osnove", in dal mu je ime Bathybius Haeckelii. In kako se je Haeckel tega veselil! Opisal ga je že leta 1870 v knjigi "Prirodna zgodovina stvarjenja", in potem zopet v V. zvezku "Jena' Zeitschrift", kjer se raduje: "Po Huxleyevem točnem preiskavanju je razvidno, da je dno morja v precejšnji globočini pokrito z neizmernimi masami prav fine žive protoplazme in sicer v prvotni obliki, to je, nima še nobene določne oblike, le komaj je individualizirana. Čuditi se moramo temu dejstvu... in zdi se za gotovo, da smo v tem Bathybiju našli ono praslezo starih prirodoslovcev, ki je postala na dnu morja in je pravir življenja materijal za proizvod organizmov." Toda veselje je bilo kratko: par let pozneje sta on in Huxley morala svoje nazore javno preklicati, ker se je znanstveno dokazalo, do ona pratvar ni nič druzgega kakor mavec.

Zatem se je Haeckel poprijel takoimenovanih "moner", ki naj bi bile brez staničnega zrna kot najednostavniši praorganizem. V razred "moner" je Haeckel hotel združiti vse praživali, ki nimajo staničnega zrna; in teh je bilo legion! Toda znanost ga je kmalu razočarala. Raziskavanja so dokazala stanično zrno pri zmeraj večjem številu teh praživalc. Ljubljenec Haeckelov, Richard Hertwig, piše v knjigi zoologije (1903), "da so se v monerah zrnca prezrla ker jih je včasih težko najti; prej je bilo teh moner veliko, a število se je silno skrčilo, ko je boljša tehnika v premnogih zrnca dokazala. Zato je jako verjetno, da se je pri oblikah, ki še sedaj za monere veljajo, to zrnce le prezrlo." Torej "monere" so znanstveno ubite, ni jih; ne morejo se navajati za dokaz, da obstoje niža organska bitja od stanice. Toda morebiti so Haekelijanci pri najnižih rastlinah bolj srečni.

In zares bakterij, kamor spadajo gljive cepljivke, ozir bazillaricej in sorodnih oscillariacej, prirodoslovci še niso edini, da li imajo pravo stanično zrno. Nekateri trdijo, da zrno obstoji, drugi mislijo, da je razlito po stanici, ali da zrna vsaj za gotovo ne morejo dokazati. Iz vseh raziskavanj je toliko razvidno, da tudi bakterije niso vsaj brez zrnčne snovi; torej se ne sme trditi, da so popolnoma brez zrna, akoravno zrno ni dovršeno; popolnoma brez zrnčih organizmov ni.

Prirodoznanci zato sklepajo, da je stanica najnižji organizem, najnižje živo bitje; ni živih bitij, ki bi bila bolj ednostavno zasnovana. Posamezni deli stanice ne morejo zase obstati, zunaj stanice živeti; zato niso samostojna biološka bitja, ampak le bistveni ali izpopolnilni deli stanice same, vse nižje biološke enote so izmišljotine.

Torej, od kod prvo življenje? Bogotajci obupujejo; prirodoznanstveno je dokazano, da se je življenje na zemlji začelo, dokazano je, da najnižja oblika samostalnega življenja je stanica z zrnom, ali vsaj z zrnčno tvarjo in nižjih samostalnih oblik ni, dokazano, da vsaka stanica prihaja iz stanice, vsako zrnce iz zrnca. Nemogoča je torej tako zvana praploditev (generatio aequivoca), prirodoznanski dokazi se ji protivijo. Haeckel piše v svoji knjigi "prirodna zgodovina stvarjenja": 'Ako ne sprejmete hipoteze o praploditvi, onda se morate.... zateči k čudežu nadprirodnega stvarjenja". Ker pa Boga ne prizna, zato ne more dopustiti stvarjenja, ampak mora zopet trditi "praploditev" in sicer "iz splošnih razlogov" in kot "neodklonljivo zahtevo prav sklepajočega razuma".

(Dalje prihodnjič.)

IVERI.

Brivec ne dela pri svojem poslu nikake razlike. Vsi pridejo po vrsti enkrat na vrsto.

•

Smehljaji naših naprotnikov prihajajo redkokedaj iz srca.

•

Odpuščanje brez pozabljivosti je slično denarni pobotnici brez podpisa.

•

Gorko vreme je najboljše nadomestilo za premog in drva.

•

Debeli ljudje nimajo prijateljev v napolnjenih pouličnih karah.

•

Za danes določeno maščevanje preloži vedno na jutri.

•

Marsikdo je varčeval leta in leta za svoje dediče; konečno imajo pa od tega varčevanja odvetniki največ kroisti.

•

Dasiravno je naš svet velik in prostran, je najti tu še vedno dosti ozkosrčnih ljudi.

•

Ženska je veliko bolj naklonjena svoji prijateljici, ali sosedi, če sta obe 100 milj narazen ločeni.

•

Dosti je na svetu takih prosjakov, ki so svoječasno razsipali z denarjem.

Najbolj plemeniti cilj ženske je, pošten in dober — mož.

•

Samo teden dni trajajoča preskušnja bede in revščine bode marsikogar izučila za celo njegovo življenje.

•

Ekonomičen mož kupuje sam obleko za svojo ženo.

•

Najbolj zvesti služabniki satana so taki ljudje, ki ljubijo denar, sovražijo pa delo.

•

Nekateri ljudje so taki, da mislijo, da zanimajo njih neprilike tudi druge.

•

Umestno in primerno je znano geslo: "Živi in pusti še drugim živeti!" Pravijo, da samo pogrebniki in mesarji niso prijatelji tega gesla.

•

Pristni delomrznež in postopač vedno prej počiva ko postane truden.

•

Koliko ljudi poznaš, ki bi živeli vsi tako, kakor si sami želijo?

NA STANOVANJE S HRANO
ali samo
NA STANOVANJE
se vzame dva Slovenca k družini, stanujoči blizu slovenske cerkve v Chicagu. Za vsakega je na razpolago posebna meblirana soba. Več o tem se poizve pri:
Upravništvu "Glasila
K. S. K. Jednote".

LEPA PREDSTAVA.
"Narodna obramba."
v sredo dne 28. junija
z vojnimi slikami direktno z evropskega bojnega polja, kakor se je godilo in se še v resnici danes godi na bojnem polju. Iz omenjenih slik bode vsakdo lahko videl in spoznal, kako težko je vojaško življenje v Evropi na bojnem polju, ter kako se skrbi za ranjence in padle vojake, kako se mesta, vasi, in polja uničujejo, ter kakšne priprave se morajo dnevno delati proti sovražniku in s kakšnimi težkočami so iste narejene, kako se celo največji topovi uničujejo.

Obenem se bode tudi predstavljalo "Vaudeville" ki bode tudi zato zanimiva predstava, zatorej toplo priporočamo Slovencem in Hrvatom, da se udeleže omenjene predstave. Začetek predstave ob 2 uri popoldne in traja neprestano do 11 ure zvečer, in ker se bode ta predstava vršila neprestano od druge ure popoldne zatorej prosimo stariše, da pošljejo otroke popoldne, kajti zvečer pričakujemo dosti ljudi, kar bi ne bilo ugodno za otroke zvečer.

Vstopnina 5c za otroke, za odrasle 10c.

LEO JURJOVEC, lastnik
"Royal Theatre"
1820 W 22nd St., Chicago, Ill.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete **nova društvena pravila**, lično izdelana pisma, **koverte, vabila** in **vstopnice za veselice**, ali kake druge **tiskovine**, obrnite se na največjo slovansko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta Vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito Vam priporočamo zelo pripravne **Vplačilne knjižice** za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne **Nakaznice** za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter **Pobotnice**. Tiskane imamo tudi **Bolniške liste**, večje in manjše in **posebne pole** za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

☞ **Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!**

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

POSKUSITE
zaboj najboljše pive
"OLD LAGER"
katero izdeluje
Citizens Brewing Co.,
v Joliet, Ill.
North Collins Street.
Both Phones: 272.

Denar naložen pri nas je varno shranjen.

Priporočamo se Slovencem, da ulagajo denar pri nas bodisi na tekovni ali obrestni račun in jim zagotovimo vselej kulantno postrežbo.

Plačujemo po 3% obresti na denar uložen na obrestni račun.

Mi podpiramo Slovence in se torej tudi priporočamo njihovi naklonjenosti. Pri nas lahko nalagate denar že živite v Jolietu ali pa v katerem drugem kraju Združ. držav.

Dva člana K. S. K. Jednote sta naša dolgoletna uslužbenca: g. Jos. Dunda, predsednik nadzornega odbora K. S. K. J. in g. Jos. F. Skrinar.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav.

Pošiljamo denar v staro domovino zanesljivo in po najnižjem kurzu. Oddajamo v najem varnostne škrinjice po $3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer so vedno varne pred ognjem in tatvino. Izdajamo menjice na vse kraje.

Poslopje, v katerem so naši uradi je lastnina te banke.

Naša banka je depozitni urad za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

The Joliet National Bank
JOLIET, ILLINOIS
Kapital $150,000. Rezervni sklad $300,000.

Zapomnite si

rojaki, da Amerikanec ne more biti Kranjec, **če se prav sedemkrat na glavo postavi**; to je gola resnica. Vsak vesten in soliden trgovec se drži tudi resnice s tem, da ponuja in prodaja svojim odjemalcem to, **kar v resnici importira.** Tega gesla se drži širom Amerike znana in edina samostojna slovenska importna tvrdka **A. Horwat,** ker piše na svoje steklenice "Kranjski importiran brinjevec, Slivovec ali Tropinovec, katerega v resnici importira. Sedaj se te pijače ne more dobiti iz starega kraja, jaz je imam pa še obilo na rokah od preje. Vlada Zedinjenih držav vsacega strogo kaznuje, ki bi skušal prodajati navadno blago za importirano.

In vendar je najti pri nas mnogo takih ljudi, ki ponujajo občinstvu razne likerje, ter pišejo na steklenice: Kranjski Brinjevec, samo da mečejo odjemalcem pesek v oči in da naše ljudi slepijo s takimi besedami. Jaz prodajam tudi tak brinjevec, ki ni importiran po $6.50 zaboj, na galone pa po $1.75 Double Stamp 100% katere vrste ga hočete.

ANTON HORWAT, importer in trgovec z žganjem na debelo.
Telefon: Canal 2974. 1827 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Martin Nemanich
slovenska gostilna in restavracija
Rojaki Slovenci vedno dobrodošli!
Zaloga in prodaja pristnega
domačega vina.
Telefon: Canal 80
1900 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka
F. Kerže Co.
2711 So. Millard Avenue
Chicago, Ill.
Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastonj.

DOBRODOŠLI
mi cenjeni rojaki Slovenci iz Chicaga in okolice v mojo
GOSTILNO
kjer se toči vedno sveže izborno "Hoerberjevo" pivo, raznovrstno žganje in **naravno, doma sprešano vino.**
Gostom so opoldne na razpolago okusna jedila iz **domače kuhinje**, tako tudi mrzel prigrizek. Svoji k svojim!
John Zvezich
2294 Blue Island Ave. CHICAGO, ILL.
Telefon: Canal 2363.

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA
prodaja
JOSIP SVETE
1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio

CONKORD RDEČE VINO $25.00 barrel	DELAWARE BELO VINO $35.00 barrel

Pri manjih naročilih cena po dogovoru.
Vina so popolnoma naravna, kar jamčim.
Naročilu je pridejati denar ali Money Order.

Topovski boj v visokih planinah.

Trda vojaška pest je potrkala na vrata, čim razločnejše so pricopotali po sobi težki, z žreblji okovani škornji, in tik na uho mi je udaril glas: "Pol enih, kérem (prosim, madž.); prosim vstati, čas je." Moje trudne kosti, ki se v komaj treh urah počitka še niso nikakor mogle spraviti nazaj v pravilno lego, iz katere jih je bila stresla včerajšnja deseturna vožnja v lestvicah po kameniti gorski poti, so hotele malo "poštrajkati." Tedaj pa se je hipoma zopet zavedla glava, veselo in jasno: danes naj pojdemo gor na višave, da spoznamo junaški boj v Visokih planinah čisto od blizu, od obličja do obličja. Kdor pa hoče v gore potovati, mora, kakor znano, rano ustati, včasih celo takoj po polnoči, kakor danes mi. Razbolelim kostem niso pomagali vsi ugovori, ubogati so morale.

Požirek čaja na "komandi," kjer je bil zbran že ves štab v veselem, živahnem krogu, kakor da je ena popolnoči edino pravilna in normalna ura za zajuterk; nato smo jo krenili v bleden luninem svitu ven iz vasice v tiho noč proti jugu; spremljalo nas je enozvočno klopotanje dolgih gorskih palic in škrebetanje okovanih škornjev. Pred nami na nebu ostro zarisana, temna silhueta gora, ki nanje spemo, višav, ki jih bo čez nekaj ur gromenje topov zdramilo iz molka.

Kakor senca vzraste pred nami iz temne noči straža; potem čez most; srebrn pramen mesečine miglja in curlja pod njim. Takoj nato vasica, ki se tišči k steni, s čednimi, snažnimi, pisanimi hišicami, cerkvica s šiljastim zvonikom kakor se podaja samo planinski pokrajini. Selišče spava tiho in mirno; menda je pozabilo na vojno, ki leži tisoč metrov nad njim v gorah na preži. Toda ne! — ena sama hiša z mnogimi okni je jasno razsvetljena, urne sence se premikajo sem in tje. Bela zastava z rdečemi križem nam pove, da se tu bore vrli čuvaji domovine z bolečinami, ranjenci, ki so jih nocoj z neznanskim trudom prinesli z višav v dolino.

Cesta se začne v širokih ključih viti kvišku. Sprejme nas temen gozd, ki prepušča lunin svit le v posameznih, trepetajočih žarkih. Kri nam živahnejše zapolje, a naš vodnik, ogrski husarski nadporočnik, nas le priganja. Naša pot, tako nam razlaga, pelje daleč gori tik pred baterijo poljskih topov, zato bi bilo želeti, da pridemo tjekaj, predno prično streljati. Kajti v ušesih mu le precej neprijetno šumi, kdor se tik pod žreli topov, ki bruhajo ogenj, sprehaja.

Potihoma torej navkreber, za zamolklo ropotajočim šundrom, ki se pred nami vleče po cesti. Še gost oblak prahu moramo premagati, potem smo čisto blizu njega. Težka železna kola so s po tremi širokimi kolesi, z dvema velikima zadaj in enim majhnim spredaj na sredi. In z začudenjem opazimo, da je v razmeroma maj hna vozila upreženih po šest težkih konjev. Pinegavci, ki naporno, vsi potni, rijejo navzgor. Vodnik se nam zasmehne, češ: "Hrana za debelo Berto"; vrla gospodična je vajena dokaj težke jedi." Samo nekaj krogel za "najtežjo" (kanono) je z verigami pripetih na vozovih, in vendar imajo trije pari konj truda dovolj, da spravijo to breme navzgor. Kakšno delo ta vojna v planinah!

Od ključev široke ceste se odcepi ozka steza, ki se potem dviga strmo čez reber. Nedavno so jo nagosto potlakali s srednje velikim, ostrim kamenjem, ki nam škriplje pod okovanimi škornji. v gozdu je tema kakor v rogu, in noga mora skrbno paziti, kam stopi, da se ne spotakne. Kakor strahovi smukne mimo nas red tovorne živine; v dolini hiti, da se po isti poti kmalu zopet povrne z novimi zalogami in strelivom. Še dolgo je čuti skozi temni gozd copotanje kopít.

Pot je postala sčasoma nesramno strma, skoro navpična, kakoršne so navadno ozke tovorne stezice, ki so jih vajeni samo hribolazci, ne pa poti, namenjene za kola. Celo husarju, ki vendar tako lahno in vztrajno hodi, kakor da bi ne bil na ogrski planjavi, ampak v pogorju Velikega Zvonarja doma, se pozna napor. Nehote ti pride na misel, kako težko pač mezgi in osli ter tovorni konjiči prilezejo čez te strmine. V tem hipu pa se spomniš druge reči:

"Gospod nadporočnik, kje pa stojijo pravzaprav tisti topovi? Kdaj smo prišli mimo njih?" Zopet se nasmehne, to pot še prisrčnejše in nekako ponošno. "Topovi? Ti so kako uro nad nami; naši vrli vojaki so jih na saneh spravili gor, celo pot, ki je, kakor Vam lahko takoj povem, proti vrhu čedalje bolj strma. Lepo delo je bilo to, a opravili so je." Tiho se vspenjamo dalje, in malo sram nas je, da se je nam, ki vlečemo samo svoj lastni život, zdela ta pot naporna. Kakšni junaki morajo le biti, ki se tu gori bore.

Daniti se je začelo, ko smo zapuščali gozd in stopali na mehko livado planinskega sveta. Na vzhodu razpada tema v vijolaste megliee, Dolina globoko pod nami je še odeta s temo, in le nekaj prijaznih lučič iz vasic, ki se prebujajo, nam pošilja kvišku prijazne pozdrave. Sveža rana sapa zapihlja krog nas; tako lepo in mirno, tako krotko je vse, da smo zares na vojno pozabili. Ravno sem se hotel pripogniti, da si utrgam prvo vejico ravša — kar je na desni, tik pod menoj, počilo, in grom se zavali pa odmeva od gora, kakor da se je njih najvišja zrušila. "Aha," reče nadporočnik veselo. "Točno ob štirih začetek. Vidite, to je bila baterija ki ste me o njej izpraševali. Tik mimo nje smo šli, a ničesar niste zapazili. Ta je dobro skrita, kali?" Nismo imeli časa, da bi se dovolj načudili. Kajti že se je pričela peklenska godba z vseh strani in mir narave je splaval po — meglah. Razjarjen sršen nam sikne mimo ušes — to je krogla iz malih gorskih topov, ki so nameščeni skoro v enaki višini z nami. Čez hip pa bolestno zacvili psiček — šrapnel poljskih topov je švignil nad nami. Potem zdrči, dalje proč, težak voz čez grčast most, napet med gorami: težka havbica, ki leži globoko pod nami, se je oglasila. Zdaj naenkrat pa grozen grom in tresk, ki zmaje — tako se nam zdi— kamenje poleg nas, zategnjeno, zamolklo bučanje in bobnenje sledi udaru, kakor da se je kje odtrgal plaz: to je bila debela Berta, ki je sporočila iz doline laškemu "prijatelju" svoji jutranji pozdrav.

V galiških planjavah nam ni topniški koncert nikdar tako mnogolično in tako razločno zadonel na uho. To je možno samo v skalovju in gorah, ki vsak glas potrojeno razširijo. Zdaj smo zopet sredi vojne, nič več ne opazimo lepote vrhov, ki nas obdajajo; samo neko sozavest imamo, otožen občutek, da se mora njih veličastni mir tako strašno razdirati. Pa saj vemo; naša domovina tega ni hotela . . .

Dospeli smo do cilja, 1900 metrov visoko, 1100 metrov nad podoljem. Pred nami razprostira široka panorama višav, ki se zanje zdaj že tedne bijejo vroči boji, vmes, globoko pod nami, čestokrat imenovani prelaz, izza katerega zaman preže Italijani, da bi se jim posrečilo, našo črto prebiti.

Stisnemo se ob skale, kajti na enem vrhu dvoglave gore nad nami čepi sovražni opazovalec. Preje smo bili poslušalci peklenske godbe, zdaj smo gledajoče občinstvo; vidimo, kako se dvigne z boka neke gore belkast oblaček, zraven še drugi, tretji. Granate! Oblaki se razprše, se združijo in padejo na rjavo skalovje kakor velika rana. Zopet drugi se v hipu rode nad ostrimi grebeni, in dolgo jim sledi naš pogled čez sinje nebo; to so šrapneli. Tuintam zabliska na pobočju bližnjega gorovja žareča iskrica, ki se razleti v oblak dima in prahu. Italijani so začeli odgovarjati pa iščejo točk, kjer mislijo, da so naše dovozne poti; sreča jim pri tem ni mila.

Zdaj je globoko doli zopet enkrat zagrmela debela Berta. Brez sape smo šteli počasi do trideset. Tedaj skoči iz ostrega vrha neke gore daleč tam na obzorju nenadoma dimnat oblak kvišku, se razprostre ter pade v rušah nazaj, kakor morski smrk ob ciklonu. Takoj nato se pojavijo na levi in desni oblački šrapnelov; namenjeni so alpinom, ki so morali pač po eksploziji težke granate prepadeni planiti izza kritij, da jih toča kamenja ne zasuje. Obenem zaslišimo od daleč prasket strojnih pušk, ki tudi iščejo takih nezavarovanih sovražnikov. Zdaj je bolj v resnici v teku in tiru.

Dve uri smo gledali kakor okameneli ta silni prizor ter sledili s pogledom, kako so zadevale avstro-ogrske krogle, z ušesom pa, kako so letele italijanske. Nasprotnik rabi večinoma šrapnele, včasih pa priseka semkaj tudi kakšna težka granata ter razleti z zamolklim pokom.

Polagoma pa je postajalo sovražno streljanje bolj in bolj redko in slabotno ter je končno za nekaj časa popolnoma umolknilo. Gotovo si iščejo italijanske baterije, ki so jih naše granate prepodile, novih stališč. Na kateri strani je artilerijska premoč, to sta ni ti uri dodobro pojasnili; saj ni padla nobena laška krogla niti v bližino naših topniških stališč.

Proti poldnevu smo naglo pohiteli v dolino po isti poti, ki smo bili po njej nekaj ur preje prisopihali na vrh. Skoro bi poti ne bili več prepoznali; med tem so bili namreč delavski oddelki že kaj pridno izvršili mnogo poprav: predebelo kamenje so raztolkli, prage, ki so delali ovire, izravnali. Zdaj se nam je zdela cesta mnogo boljša, dokaj udobnejša. Povsod je vrvelo vse polno dela in življenja, od planinskih višav dol do podolja. Boj na visokem gorovju, ki se nam ga je danes kosček pokazal, je prištevati najbolj težavnim; ne trpi ne miru ne počitka.

"Slovenec."

To je vojska!

Gospod feldvebl Jernejčič je odprl omaro. Iz nje je vzel množico zavitkov ter jih položil na mizo. Jernejčič je duša cele velike pisarne, eden izmed najbolj marljivih in najbolj vestnih. Služi že dvanajst let in meni se zdi, da ker mu ni dano pustiti življenja na bojnem polju, ga bo našla morda smrt v pisarni, sedečega za pisalnim strojem med kupi aktov. Ne želim mu tega.

Poklical me je, da mu pomagam pri protokoliranju zapuščine na bojnih poljih padlih junakov. Denar, slike, pisma, molitveniki, ure, verižice itd., take stvari so pobrali padlim ter jih poslali kadru, da jih odda naprej sorodnikom junakov . Posebno prijetno to delo ni, dasi je včasih zanimivo gledati, kaj vse so nosili vojaki seboj. Tu se najde prestreljena listnica, ki priča, da je šla krogla naravnost v srce vojaka; tam je zanimiva slika mlade žene z otrokom v naročju. Bog ve, kolikokrat so gledale oči padlega na to sliko, in zdaj pa nikoli več.

Celo popoldne sva opravljala to delo. V roko nama je prišel med drugimi tudi majhen zavitek. V njem je bila srebrna ura z verižico in pa 45 K denarja. Zraven pa je ležal listič, na katerem je stalo napisano ime kadeta Pavla Rupnika. Takrat mi je nekaj pretreslo srce in roka se mi je tresla ko sem protokoliral to boro zapuščino svojega prijatelja, od katerega sem se tako težko ločil tisti zadnji večer tam v Ptuju, predno je odšel poln mlade moči in navdušenja tja gori v Galicijo.

V pisarno je prišel mlad fant vojak.

"Bil sem doma na dopustu pa so mi rekli, da so brali v časopisju, da sem dobil medajlo. Prosim ali je res?"

Gospod feldvebl Jernejčič je odprl zopet omaro in vzel iz nje drug zavitek, v katerem so bile shranjene svetinje bronaste in srebrne, majhne in velike.

Izkazalo se je, da je dobil fant ta majhno srebrno. Ves srečen jo je vtaknil v žep, se zahvalil in se poslovil. Midva z gospodom Jernejčičem sva pa nadaljevala prejšnje delo.

Pri drugi mizi so sestavljali protokole padlih. Monotono, vedno enakomerno je odmeval diktat tovariša tovarišu:

"Padel pri Nadworki — Strel v glavo . . . Padel pri Gorlicah. — Strel v trebuh . . . Padel ob Dnjestru. — Strel v glavo . . . itd.

Dan za dnem se je vršilo to zapisovanje toda kup aktov se ni hotel prav nič zmanjšati; ker so prinašali vedno nove. Prav tako so prinašali tudi gospodu feldveblnu vedno nove zavitke, vedno nove akte, tako, da se je mož večkrat prijel za glavo in vzdihnil: "To ne bo končano še deset let ne!"

In res je kazalo tako, ker dan je bil podoben dnevu. Vedno isto: "Padel je ob Dnjestru. — Ubila ga je granata . . . Padel je pri Grodeku. — Strel v srce . . ."

Tako je šlo naprej tisti, prejšnji in bo šlo jutrašnji dan. Brez konca.

"Deset vinarjev v gotovini . . . slika in molitvenik. — Dvajset kron v gotovini . . . listnica s pismi . . . rožnivenec . . ."

Tako sem protokoliral že ure. Ampak tisti dan so bile moje misli samo pri enem, čegar uro in verižico sem imel tisti dan v rokah Pavel Rupnik! Tako še mlad, tako še poln upov in nad, pa ga je pokrila zemlja poljska.

Tisti večer je imel tudi "Slovenec" poročilo o njegovi smrti. Jaz pa sem stal doma in napisal pismo za "Mladost" v spomin Pavlu Rupniku. Bil je mrzel jesenski večer. Maršbataljon je bil pripravljen oditi in zato je odmevala pesem po ulicah mesta. Pesem domovine.

Moj fantič je za frajtarja,
pa nima nobenega krajcarja . . .

Pesem, ki jo je pel tudi Pavel, ko je korakal nasproti smrti.

Še dolgo tisti večer sem poslušal tudi jaz pesmi, ki so mi odmevale odnekod daleč:

. . . Padel ob Dnjestru. — Strel v glavo . . . Dvajset kron v gotovini. — Molitvenik in slika. . . Padel pri Nadworki . . .

* * *

Bil je moj zadnji dan v pisarni. Prišel je odlok vojnega ministrstva, da moram s prostovoljci nekaterih drugih polkov v . . . Sprememba iz enoličnosti pisarniškega življenja, katere sem bil vesel. Z vnemo sem opravljal proti večeru zadnje delo, da pustim čisto mizo za seboj.

V pisarni je bilo mirno. Pesem peres je šla komaj slišno po sobi. Pesem peres, ki so pisala. .

. . . Padel ob Dnjestru — strel v trebuh . . . Vedno enako. Niti na imena onih, o katerih se je pisalo, nisem več pazil. Vsi v pisarni smo se bili že navadili na to. Samo če je prišlo kaj posebnega, kakšna nenavadna smrt, kakšen nenavaden dogodek, so peresa za trenutek zastala.

Naenkrat pa je zastalo tisto popoldne tudi moje pero, dasi je bil dogodek, ki ga je narekoval tovariš tovarišem povsem navaden, enak stoterim med tisočerimi.

"Kriegsfreiwilliger Ivan Podlesnik, geboren.. Heimatsberechtigt . . .

Naprej nisem poslušal. Danes se čudim s kakšno mirnostjo sem prenesel to novico, te težke akorde vsakdanje pisarniške pesmi. Tako mi je bilo, kakor da sem gledal zadnje težke tragedije.

Moj oče! Izmed treh sinov je šel zadnji — prostovoljno — pa je prvi padel in na ta način končal lepo, junaško dolgo pot življenja težkih zmot in mnogih prevar.

Oče, danes si zopet pred menoj tako velik kot si bil pred mnogimi leti, ko sem se komaj zavedal, da si moj oče! Oče, danes so računi med nama poravnani, ker si poplačal svoj zmotni dolg s srčno svojo krvjo kot junak med junaki! Oče, lahko mi je pri sreu, ker z junaškim koncem si nam zapustil to, da bo spomin na te svetel v naših srcih!

Oče, počivaj mirno! Upam, da je pot na in pobojnih poljanah pripravila tvoje srce, da je tvoja duša mirno lahko stopila pred Njega, ki edini ve, da tvoje srce ni bilo tako kot so je slutili nekateri. Oče, kot je bila burna pot tvojega življenja, tako miren bo večni sen na poljskih poljanah. Skoraj bi ti zapel s Kettejem:

Zakaj si pravil, oče mi nekdaj
o svetski sreči, oče? Sen je sen!
Življenje je sovraštvo, večen boj . . .

Pač ljubim te, a ker te ljubim, znaj,
ne želel bi ti spet iz groba ven.
Le spavaj, spavaj, srečni oče moj!

Pesem peres je pela naprej: "Padel ob Dnjestru — strel v srce.... Jaz sem se poslovil.

* * *

Peljal sem se proti domovini. Tisti dan je padel sneg na našo gorenjsko zemljo. V železniškemu vozu je bilo živahno. Nekateri vojaki-ranjenci so se vozili domov za vedno, nekateri pa na kratke dopuste. Zato je bilo razpoloženje živahno, veselo. Ko smo se peljali proti Kranjski se je oglasila pesem. Pesem domovine.

Med vojaki se je nahajal tudi mož, ki se je peljal tisti dan po celoletni odsotnosti prvič zopet domov na štirinajstdnevni dopust. Ta mož je bil že, ko smo bili še na Štajerski, ves doma. Takole nam je pripovedoval o domu:

"Popoldne bo, ko bom šel proti hiši . . . Otroci me bodo že oddaleč ugledali in pritekli mi bodo nasproti. Pa bo prišla tudi moja žena Katra. Vsa bo začudena, ker niti ne sanja se ji, da bom prišel domov. Prav nič ji nisem pisal. Pa bomo stopili v hišo in Katra me bo vprašala. Prav gotovo me bo takole vprašala:

— Ja, Janez, kaj boš pa jedel, kaj bi pil? Revež, ti si lačen, kaj naj ti pripravim? —

Prav takole me bo povprašala. Jaz ji bom pa rekel:

— Katra, jaz nisem prav nič žejen in prav nič lačen, zato mi ni treba prav nič pripravljati. Ampak, Katra, ti se semle k meni vsedi, da te bom gledal. —

Tako ji bom odgovoril in Katra se bo k meni vsedla, otroci pa okrog, jaz jih bom pa gledal, samo gledal, četudi celo popoldne in cel večer . . ."

Tako je pripovedoval eden, drugi zopet drugače. Vseh misli so bile doma, vsak sam pri svojih. Moje misli pa so bile v dneh, ko se bodo vračali domov — za vedno — tisoči in tisoči. Kakšen velik praznik bo takrat! Vstajenje in vernih duš dan! Žalost in veselje!

Skoraj prepočasi nam je drčal vlak po domovini, pokriti s prvim snegom. Čim bližje smo bili, tem težje mi je bilo v srcu. Peljal sem se mimo kraja, kjer živi moja mati — meni pa ni bilo dano, da bi stopil k nji in ji rekel:

"Mati, tvoj mož je umrl . . ."

Zato pa te pozdravljam tem potom, mati. Pozdravljam te kot eden, mimo katerega gre mnogo pogrebov, on pa gleda na — križ.

Ivan Podlesnik.

Dr. Martin J. Ivec
Slovenski zdravnik
Physician-Surgeon
Vrhovni zdravnik K. S. K. J.
900 N. Chicago St.
Corner Clay St.,
JOLIET, ILL.
Urad zraven slov. cerkve.
Uradne ure: 10—12; 2—4; 7—8.
Chicago telefon: 4295.
Dom 2192 L.

POZOR! POZOR! POZOR!
Zdaj pošljemo z garancijo

5K za....$ .75		200K za....$ 28.00	
10K "....1.50		250K "....35.00	
25K "....3.70		500K "....70.00	
50K "....7.25		1000K "....140.00	
100K "....14.00		5000K "....700.00	

AMERIKANSKI SLOVENEC
bančni oddelek,
1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

MARIJA SLUGA
1828 W. 22nd St.
Chicago, Ill.
Telephone Canal 4739
izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se uljudno priporoča slovenskim in hrvaškim ženam.

JOSIP PERKO
SLOVENSKA GOSTILNA
2236 S. WOOD STR. CHICAGO, ILLINOIS.
Telefon Canal 298
Se priporoča rojakom Slovencem za obilen poset.
"Dobra postrežba in dobra pijača", to je moje geslo.

ŠE NIKDAR
niso bile avstrijske krone tako po ceni kakor sedaj. Poslužite se torej tenugodne prilike in se spominjajte svojcev v stari domovini s kakim denarnim zneskom. Pošiljatve so jamčene.
Sedaj Vam pošljem K 100 samo za $13.95
Tudi izdelujem vsakovrstne pravoveljavne listine in izvršujem vse, v notarsko stroko spadajoče zadeve za Združene države in staro domovino.
Se Vam priporočam spoštovanjem
JOSIP ZALAR,
1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Na znanje pošiljateljem denarja v staro domovino!
Vsled negotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljatve do preklica le pod pogojem, da se vsled vojne izplačajo mogoče z zamudo. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, AMPAK NASTATI ZAMOREJO LE ZAMUDE. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne, in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.
K: 100.00 $14.00 K: 1000.00 $139.00
TVRDKA
FRANK SAKSER
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Na kresni večer.

Zvonimir Kosem.

(Konec.)

Nekdaj je izginil nanagloma iz krčme in rekel, da gre na Ogrsko. Seveda je lagal, ker se je splazil naskrivoma, da ga nihče ni videl, naravnost po stopnicah navzdol v klet, kjer je pričel pijančevati. Ko je Jana stopila tisti dan v mraku v klet po vino, je našla Lojza na tleh tik soda. Komaj ga je spravila v sobo, kjer je ležal nato bolan več tednov.

Toda zgodilo se je čudo. Po prestani bolezni se je Lojze tako izpremenil, da vina niti pokusiti ni maral več; a izpremenil se ni iz srca, ampak nalašč, ljudem na kljub in vsem tistim, ki so želeli, da bi ostal na večne čase pijanec. Zato pa je popil vsak dan po par latvic mleka, da ga je primanjkovalo v hiši celo za druge potrebe. Kakor je bil trosil in zapravljal po prej denar, tako je pričel zdaj naenkrat skopariti; vse ljudem "na kljub"; niti vinarja ni hotel nikomur izpregledati. Začel se je izogibati vseh ljudi. Napram Jani je ostal oduren, kakor je bil poprej.

Ko je sedela nekoč Jana sama na vrtu in strmela za bežečemi oblaki na nebu, je stopila k njej s ceste Mara. Nenadoma. Jana je že dolgo časa ni bila videla. Ne da bi je pozdravila, je sedla Mara na stol nasproti mladi ženi.

"Prišla sem, da ti nekaj povem!" je začela govoriti Mara s srditim glasom. "Vzela si mi Lojza, ki ima rad samo mene. To tudi menda sama veš: Oženil se je s teboj samo zaradi tvoje bogate dote, ne zaradi ljubezni; zakaj rad je imel mene že pred vajino poroko. To sem ti hotela povedati."

In izginila je z vrta tako naglo in brez slovesa, kakor je bila prišla.

In zopet je bilo na kresni večer. "Kresnice" so že davno odšle iz vasi, po hribih naokrog so plameneli kresovi, fantje so ukali, vriskala so dekleta. Takrat je udaril v noč plat zvona iz lin vaškega zvonika.

"Gori! Gori!"

Nastala je zmešnjava kakor ob potopu. Ženske so se križale, kričali so moški, otroci so jokali. Reka ljudi se je navalila drveč in šumeč po poti skozi vas.

Gorela je Lojzova krčma. Komaj da so ubežali Lojze, Jana in Lojzova mati, ki so se bili odpravljali ravno k počitku, na prosto. Lojze je tekal ves iz sebe semintja in klical: "Pomagajte!.... Gori!"

Slamnata streha je bila vsa v plamenu; ogenj je sikal krvavo proti nebu, v šrnih oblakih se je kadil dim više in više. Smrtnobleda je stala na poti Jana in gledala požar. V tem so dospeli vaščani, dospeli gasilci.

Pričeli so gasiti. Ženske in moški so donašali vodo v škafih; na dolgih, k strehi prislonjeni lestvi so stali najpogumnejši fantje, jemali donašajoče polne škafe in metali vodo pljuskoma v ogenj, ki se na noben način ni dal pogasiti. Pomagali so tudi gasilci; a pihal je močan veter in treba je bilo braniti poleg krčme še druga poslopja.

"Kako lep kres!! Najlepši izmed vseh, kar jih gori danes!" se je začul posmehljiv glas iz množice.

Vsi so obrnili glave in se zgražali,

"Kdo se norčuje? Kdo kliče Boga zoper nas? — Tiho bodi, ženska!"

"In jaz sem napravila ta kres! Ja sama!" se je posmejal hripavo zopet prešnji glas.

Bila je Mara, ki se je tiho priplazila skozi gruče ljudi in pričela tako govoriti. Prijeli so jo in zvezali. Prav v tistem hipu so prinesli gasilci Lojza vsega opečenega in ožganega. Ko ga je zapazila Mara, je zakričala:

"Vidiš, Jana! Kresni večer je dal, kresni večer je vzel!"

Prišli so orožniki in so odpeljali Maro.

Z dnem vred je zaradi prehudih opeklin v težkih bolečinah izdihnil tudi Lojze."

Po kratkem premolku je gostilničarka zopet nadaljevala:

"Leta so tekla, a počasi in dolgočasno. Mlada udova je samevala v krčmi kakor ločena od vsega sveta. Razen natakarice in hišnih poslov ni bilo nikogar, s katerimi bi se lahko kaj pogovorila; tudi Lojzova mati je počivala že v grobu. Nikdar ni mislila Jana na zopetno možitev; prehudo jo je bil razočaral Lojze.

Mimo nje so šli kresni večeri, šlo je ukanje fantov in petje deklet, kres za kresom je gorel mimo nje in je ugasnil v daljavi, da nikdar več ne zagori.

Ko je bila odšla po prestani ječi Mara v Ameriko, je postalo Jani mučno in težko. Samota, kateri se je bila radovoljno udala, se ji je zagnusila. A ko se je v tem domislila na Lojza, se ji je samota zopet priljubila. Bolje sama kakor v družbi s takim človekom. —

Pet let po Lojzovi smrti je preteklo. Nov kresni večer je napočil; zopet so goreli po hribih naokrog kresovi, "krésnice" so prepevale po vasi, vriskali so fantje. Jana pa je gledala z veselimi očmi; zakaj tudi za njo je gorel najlepši kres: s svojim svetlim žarom je popil vse Janine mračne dni. Bil je to živ kres in ne več ponarejen."

"'In kaj je bilo z Jano?'" sem vprašal.

Gostilničarka se je divgnila in se nasmehnila.

"Moja povest je zdaj končana. — Jaz sem Jana, tista udova — in tam-le prihaja moj zaročenec."

Preko vrta je hitel gospod v srednjih letih in se pridružil Jani in ž njo vred prisedel za mojo mizo. In praznovali smo kresno noč veseli in srečni . . . .

Ameriške vesti.

Posledice stavke.

Virginia, Minn., 23. junija. Ker so se zadnje dni pojavili v železnem okrožju razni agitatorji zveze I. W. W. da ščuvajo rudarje k stavki, je prišlo včeraj dopoldne v našem mestu med policijo in stavkarji do resnega spopada. Posledice temu so bile, da je bil en mož ustreljen, 2 pa nevarno ranjena. Do streljanja je prišlo vsled tega, ker so zastopniki I. W. W. ustavljali stavkokaze, hoteče iti na delo v Alpena rudnik, last Oliver rudarske družbe. Oddanih je bilo nad 50 strelov; v množico je streljala tudi s puško žena nekega rudarja, stoječa na pargu svoje hiše.

Mesto Duluth postalo suho.

Duluth, Minn., 20. junija. Pri včeraj se vršečih volitvah je bilo oddanih za uvedbo splošne 'suše' v tem mestu 7562 glasov proti pa 7211 glas; torej so suhači zmagali z 351 glasovi večine. V mestu Duluth se bo odpravilo vse gostilne s 1. julijem l. 1917.

Iz Virginije, Minn., se semkaj poroča, da se bo ondi omejilo število gostiln samo na 20.

Židovska kolonija.

Waco, Texas, 26. junija. Neka židovska podporna organizacija tukaj je te dni sprožila misel za ustanovitev velike židovske farmerske naselbine v državi Texas. V to svrho se bo skušalo spraviti skupaj med raznimi židovskimi organizacijami glavnico$1,000.000.

Cink se podražil.

Joplin, Mo., 26. junija. Ker nastaja vprašanje po cinku vsled eksporta vedno večje, se je cena te rude podražila zopet za $5 pri toni. Tona najboljšega cinka stane sedaj $90.00.

Posnemanja vredno.

San Francisco, Cal., 26. junija. Zveza trgovcev in farmerjev države Cal. je sklenila nabrati in spraviti skupaj za $70,000 vrednosti provijanta, ali živeža, kar se bo poslalo bednim Belgijcem za enodnevni prežitek. Da se doseže ta cilj, se je določilo širom države veliko število pomožnih odborov.

Dovolj denarja.

Glasom uradnega poročila državnega zakladničarja v Washingtonu so znašale uloge oziroma imetje pri vseh Narodnih bankah Zedinjenih držav letos dne 1. maja 14 milijard 195 milijonov dolarjev. Ta ogromna svota prekaša prejšnji največji izkaz za $356,000.000.

Praznovanje nedelje.

V mestu Richmond, Va., je stopila te dni v veljavo zelo stroga postava glede praznovanja nedelje. V nobenem hotelu ali javnem lokalu ne sme igrati kaka godba; prepovedano je tudi snažilcem čevljev izvrševtti ob nedeljah svoj posel.

Kadar gredo matere v Indiji z doma, prepuščajo svoje otroke ukročenim, ali udomačenim slonom v varstvo in oskrbo.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Podpisana naznanjava s tem vsem sorodnikom in znancem širom Amerike žalostno vest, da je Vsemogočni poklical k sebi med krilatce dne 19. t. m. najunega ljubljenega sinkota

George Konte

v nežni starosti 13 let in 10 mesecev. Sedaj čaka vstajenja na pokopališču sv. Jožefa v Jolietu, kamor smo ga spremili in položili v gomilo dne 22. t. m.

Tem potom se prav lepo zahvaljujeva vsem, ki so hodili najunega pok. sinčka tolažit v mučni bolezni, kakor tudi onim, ki so ga spremili k zadnjemu počitku. Zahvaljujeva se dalje vsem darovalcem cvetlic, osobito pa še gasilnemu društvu v Rockdale. Lepa in nepozabna hvala pogrebnikom, ki so nosili krsto. Dalje izrekava tudi najlepšo zahvalo g. Marjeti Johnu in Louis Panjanu, Johnu Math. in Katarini Gersich, ki so čuvali pri pokojniku, kakor tudi vsem, ki so kaj pomagali umrlemu najunemu sinkotu za časa bolezni, in ki so pomagali, da se je sprevod vršil tako lepo.

Posebno lepo zahvalo pa izrekava č. g. litvinsko-poljskemu župniku iz Rockdale, ker je tako pogostoma obiskoval našega bolnika, ter ga pripravil na pot v večnost previdenega s svetotajstvi. Dal Bog, ta bi ta č. gospod deloval še mnogo let v vinogradu Gospodovem. Bog mu povrni stotero vse dobrote, ki jih je storil pokojniku pri življenju in ga je vedno tolažil, ter ostal pri njemu do zadnjega zdihljaja.

Istotako tudi hvala Rev. John Plazniku iz Jolieta, ki je truplo pokojnika blagoslovil in spremil na pokopališče. Hvala dalje tudi pogrebniški tvrdki John A. Težak za lepo oskrbo pogreba. Vsem skupaj kličeva še enkrat: Najlepša hvala! Bog plati!

Žalujoči ostali:

Josip in Ana Konte, stariši,
Anton in Frank Konte, brata

V Jolietu, (Rockdale) Ill. dne 23. junija 1916.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Jaz podpisani naznanjam vsem znancem in prijateljem širom Amerike, da mi je neizprosna smrt pograbila dne 19. maja t. l. mojo ljubljeno soprogo in mater 3 otrok.

Ano Gruden, roj. Zdešar

v 29. letu starosti.

Pokojnica je umrla po kratki, mučni bolezni na porodu z novorojeno hčerko vred, previdena s sv. zakramenti za umirajoče.

Kako ginljiv je bil pogled, ko je ležala na mrtvaškem odru s svojo hčerko v naročju, ta pogled je ganil marsikoga do solza.

Prerano umrla moja žena je bila doma iz Stranj, pri Beli Cerkvi na Kranjskem. V Ameriko je prišla 10. nov. l. 1905 s svojo mlado sestro Josipino k svoji materi semkaj v Sheboygan; poročena je bila 9 let in 6 dni. Zapustila mi je tri nedorasle otroke v starosti od 1 leta in pol do 7 let; dalje zapušča tu mater in sestro, v stari domovini pa očeta. Bila je dobra žena svojemu možu in skrbna mati otrokom, ter je imela mnogo prijateljev in znancev tu in v okolici.

Prav lepa zahvala vsem prijateljem in znancem v Sheboyganu ker ste prihajali škropit pokojnico v tako obilnem številu in ste se udeležili sv. maše zadušnice in njenega mrtvaškega sprevoda. Bog Vam to stotero povrni. Posebno hvalo pa še izrekam rodbini Anton Stiglitza iz Sheboygana in William Kočevarju iz Port Washingtona, Wis. za udeležbo pri sprevodu; hvala tudi rojakinji Mariji Pirnat, ki je držala pokojnici blagoslovljeno svečo ob času smrti.

Pokojnici kličem: Rahla ti bodi tuja zemljica! Večna luč naj ti sveti. Nad zvezdami se zopet vsi snidemo!

Priporočam jo vsem v molitev in blag spomin.

Sheboygan, Wis. dne 18. junija 1916.

Žalujoči ostali:

Frank Gruden, soprog
Frank, Ana in Marija otroci.

Sanitarij za brivce.

Na glavnem letnem zborovanju Zveze ameriških brivcev v New Yorku se je sklenilo zgraditi v kakem prikladnem kraju velik sanitorij za jetične brivce, ki bo veljal en milijon dolarjev. Ta zveza namerava na ta način omejiti številne smrtne slučaje jetike med svojimi člani.

Prava barva.

Vsakdo ve, da se ob gotovih časih človeku zdi, kakor bi bila njegova barva rumena ali upadlo bleda, ve da to ni njegova prava zdrava barva. Tu je neobhodno potrebno, da takoj storiš vse potrebne korake, da se Tvoje stanje ne bo poslabšalo ali postalo morda nevarno. Razvidno je, da je edini vzrok, da želodec ne deluje tako, kakor bi moral. Najprej vzemi Trinerjev ameriški eliksir iz grenkega vina in rabi ga vedno in redno. To spravilo bo vse v natančen red. Želodec in Tvoji prebavljalni organi bodo začeli redno, pravilno delovati. Tek se bo povrnil vsa hrana bodo dobro prebavljena in Tvoj obraz dobil bo zopet pravo čvrsto, zdravo barvo, kakor jo je imel navadno. Pri vseh drugistih. Cena $1.00. Jos. Triner, izdelovalec, 1333—1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

•

Ne pozabi, da je najboljše sredstvo, ki bo pomagalo, da Ti takoj prenehajo bolečine, Trinerjev liniment. Mesto, ki te boli, razgrej in potem drgni s Trinerjevim linimentom in opazil boš uspeh. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

PRODA SE

dobro upeljana krojačnica v večji slovenski naselbini države Illinois. Proda se zaradi opusta te obrti.

Natančno pojasnilo o tem daje iz prijaznosti upravništvo "Glasila" K. S. K. Jednote" 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.
(Adv. 24—26).

Pošljite sedaj vaš denar v stari kraj brzojavnim potom

in denar bode izplačan v 4 ali 5 dneh

Samo: **$3** znaša brzojavna pošiljatev za naslov štirih besed. Priložite torej $3 navadni ceni za brzojavno pošiljatev.

Brzojavne cene so sledeče:

za 100 K. $17 — K. 200 $31— K. 300 $45—K. 500 $73; i. t. d.

s tem so vsi stroški plačani in denar je hitro doma.

Za Vaš denar vam jamčimo.

INTERNATIONAL EXCHANGE BANK

1334 W. 18th STREET
Chicago, Illinois

IŠČE SE

slovenskega katoliškega duhovna za Barberton, Ohio. Tukaj imamo namreč namen ustanoviti novo slovensko faro. Če katerega izmed naših čast. gg. duhovnikov veseli priti semkaj, naj piše za pojasnila na:

Rt. Rev. J. C. Farrely, D. D, 1007 Superior ave., Cleveland, O., ali pa na Rev. V. Hribar, 428 6th St., Barbertón, Ohio, ali pa na Josip Lekšan, 149 Center St., Barberton, Ohio. (Adv. 23—25)

Frank Petkovšek

720 Market Street
WAUKEGAN, ILLINOIS.

Zastopnik raznih parobrodnih družb. Pošilja denarje v staro domovino in opravlja notarske posle.

Se toplo priporoča Slovencem v Waukegan in okolici.

Vsem Slovencem in Hrvatom priporočam mojo gostilno

"Hotel Flajnik",

3329 Penn Avenue,

v kateri točim vedno sveže PIVO, ŽGANJE, VINO IN RAZNOVRSTNE DRUGE PIJAČE.

Priporočam se cenjenemu občinstvu v najobilnejši obisk. — Vsi znanci in neznanci vedno dobrodošli!

NA SVIDENJE!

GEO. FLAJNIK, LASTNIK,
3329 Penna Ave. . . Pittsburg, Pa.

Nova

PRILOŽNOST

Deset dni zastonj na poskušnjo ta pisalni stroj in potem ga lahko vrnete če hočete.

Čas je prišel, da skoraj vsakdo potrebuje pisalni stroj. Zato smo mi izgotovili stroj, kterega lahko vsakdo kupi in to je:

REMINGTON JUNIOR

„Junior" je priporočati, **kakor vsak drugi „Remington"** pisalni stroj glede kakovosti, izdelka in prikladnosti. Za izboren izdelek tega stroja jamčimo. Razlika je le ta od drugih, da je ta stroj manjši in lajši, in tako narejen, da ga vsakdo lahko rabi, brez posebnega poduka ali vaje.

Prodaja se po $50. **Moderno in trdno narejen stroj za to primerno ceno.** Lahko ga kupite na lahka mesečna odplačila, in sicer $5 takoj in $5 mesečno.

To je naša ponudba, mi smo prepričani, da je „Remington Junior" pravi pisalni stroj, kterega Vi potrebujete. Mi smo pripravljeni istega poslati **prosto za 10 dni na** poskušnjo, na vsak naslov prve in druge zone paketne pošte od vsake Remington prodajalne ali zaloge. Kadar istega prejmete, dajte ga natančno pregledati ali je vse v redu in tako, kakor smo mi poročali, ter ali je to pisalni stroj kterega ste si Vi želeli že dalj časa, in potem nam.

Pošiljate ta kupon še danes.

Remington Typewriter Company,
(Incorporated)
327 Broadway, New York
Send me a Remington Junior Typewriter, price $50, on free examination. It is understood that I may return the machine, if I choose, within ten days. If I decide to purchase it, I agree to pay for it in 10 monthly payments of $5 each.

.....

.....
Jednota

Izučena slovenska babica

se priporoča slovenskim ženam v La Salle, Ill., in okolici; pomagam tudi slabokrvnim ženam.

KATARINA TRLEP,
24 — 5th St. Telefon št. 452.

TEL.: CANAL 6027.

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA MLEKARNA

F. GRILL'S DAIRY

1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Pozor gospodinje! Ako rabite pri gospodinjstvu **sveže mleko, dobro sladko, ali kislo smetano,** (Cream) ali okusno, **doma narejeno maslo,** (Butter) oglasite v moji mlekarni.

Jaz prodajem mleko, ki je pasterilizirano; dobivam ga naravnost od farmerjev. Mleko je preje natančno preskušeno in pregledano od Mestnega zdravstvenega urada (Health Department) predno gre iz mlekarne; torej garantiram ali jamčim, da je naravno. Mleko take vrste je posebno priporočati **otrokom rejencem.**

Mleko razvažam po hišah točno vsak dan o pravem času.

Za obilna naročila se toplo priporočam:

FRANK GRILL.
slovensko-hrvatski mlekar

Stavbinsko in posojilno društvo

'SLOVENSKI DOM'

Chicago, Ill.

Domače podjetje. Ustanovljeno in inkorporirano po zakonih države Illinois.

Sprejema hranilne uloge in posojuje denar na posestva in na delnice tega društva. Delnice se plačujejo po 25c na teden in vrednost vsake delnice naraste v teku 6 let in 4 mesecev na $100.00 (sto) dolarjev..

Rojaki! Poslužite se tega izbornega načina pri hranjevanju!

Rojaki izven Chicaga! — Pišite za pojasnila!

Louis Duller, predsednik.

Jos. Steblay, tajnik,
1840 W. 23. St.

Frank Banich, blagajnik.

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ŽALOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J., ALLEGHENY, PA.

Ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1916:

Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

I. tajnik: Frank Trempush, 4628 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.

Zastopnik: Nikolaj Prokšelj, 572 Butler St., Etna, Pa.

Društ. zdravnik: Dr. C. J. Syber, 825 Lockal St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Člani so sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je $1000., $500. ali $250. Naše društvo plačuje $5.00 bolniške podpore na teden pri vsaki redni mesečni seji.

Slovenci in Hrvati, kteri še niste pri nobenem društvu, spadajoče h K. S. K. J. se uljudno vobijo pod zastavo zgoraj obenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglasiti pri II. tajniku Josip Kajin, 5104 Butler St., Pittsburgh, Pa., **isti dan ko zboli in ravno tako zopet do ozdravi.**

OBLASTI ZDRUŽENIH DRŽAV REDNO PREGLEDUJEJO DENARNI ZAVOD.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU.

USTANOVLJENA L. 1852.

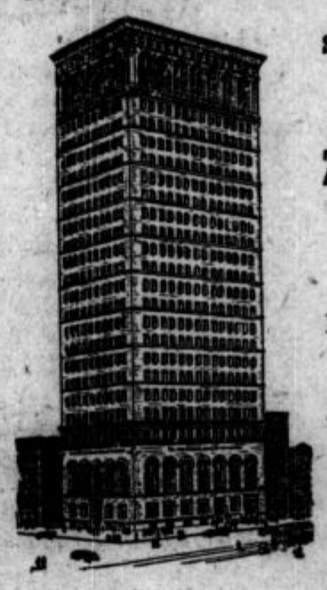

Lastno poslopje.

SPREJEMAMO DENAR NA ULOŽKE IN PLAČUJEMO OBRESTI. — ULOŽKE IZPLAČUJEMO BREZ KAKE ODPOVEDI.
INOZEMSKI ODDELEK BANKE.

Zdaj pošiljamo v staro domovino pod garancijo

100 KRON ZA $14.00

POZOR: Denar pošiljamo v kraj brez posredovanja drugih bank. Denarne pošiljatve za slovenske kraje izplačuje v našem imenu ljubljanska podružnica C. KR. PRIV. KREDITNEGA ZAVODA ZA TRGOVINO IN OBRT NA DUNAJU.

THE FIRST-SECOND NATIONAL BANK
CORNER FIFTH AVENUE AND WOOD ST.
PITTSBURG, PA.

Pišite po tiskovine za pošiljanje denarja v stari kraj. Kuverte in papir Vam pošljemo takoj brezplačno na Vaš naslov.